

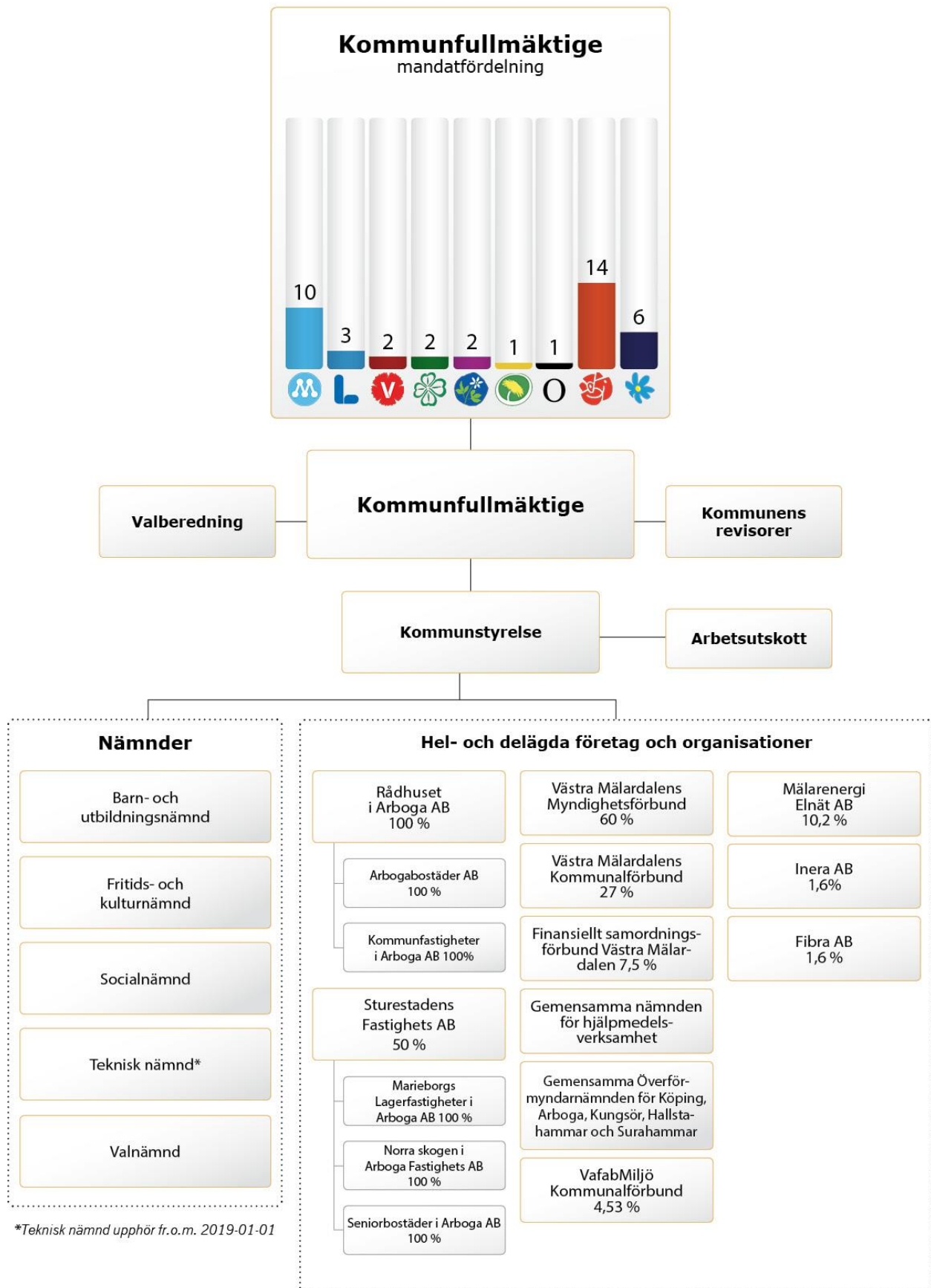

ARBOGA KOMMUN

Strategisk och ekonomisk plan 2019-2021

Antagen av kommunfullmäktige 20181129

ORGANISATIONSÖVERSIKT

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BESLUT I KOMMUNFULLMÄKTIGE	1
UTREDNINGSUPPDRAG ATT HANTERAS AV KOMMUNSTYRELSEN	2
VART GICK PENGARNA ÅR 2017	3
FEM ÅR I SAMMANDRAG	3
OMVÄRLDSANALYS	4
SÅ STYRS ARBOGA	6
VÄRDEGRUND	7
VISION 2030	8
Inspirerande livsmiljö	10
Inspirerande livslångt lärande	13
Inspirerande arbete	15
Inspirerande organisation	17
EKONOMISK ÖVERSIKT	20
EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR, NÄMNDERNAS FÖRUTSÄTTNINGAR SAMT EKONOMISKA RAMAR	30
Driftredovisning	31
Investeringsplan	33
Investeringsramar per nämnd	34
Investeringsbehov i verksamhetslokaler ägda av Rådhuset i Arboga AB	35
Kommunfullmäktige, revision och valnämnd	36
Kommunstyrelse	38
Teknisk förvaltning	40
Barn- och utbildningsnämnd.....	42
Fritids- och kulturnämnd.....	44
Socialnämnd.....	46
KOMMUNÄGDA FÖRETAG OCH ORGANISATIONER	48
Kommunens åtaganden i företag och organisationer	49
Sturestadens Fastighets AB (koncern)	51
Rådhuset i Arboga AB (koncern)	52
Västra Mälardalens Kommunalförbund	53
Västra Mälardalens Myndighetsförbund.....	53
EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR	54
Resultaträkning	54
Kassaflödesanalys.....	55
Balansräkning.....	56
ORDLISTA OCH FÖRKLARINGAR	57

BESLUT I KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Skattesatsen för år 2019 fastställs till 22,41 kronor vilket är oförändrad skattesats jämfört med år 2018.
- Kommunens antagna värdegrund, vision samt kommunfullmäktiges mål gäller och mätningar antas. Målen lämnas vidare till styrelsen och nämnderna som ska besluta om egna mål som ska stödja att kommunfullmäktiges mål uppnås. Styrelsen och nämnderna ska till kommunfullmäktige i april månad 2019 anmäla måldokument och budget för år 2019.
- Kommunstyrelsen bemyndigas att för finansiering av investeringar år 2019 uppta följande långfristiga lån: Va-verksamhet, 13 650 000 kronor, exploatering, 8 500 000 kronor, samt markförvärv, 10 000 000 kronor. Total möjlig nyupplåning för år 2019 för kommunen uppgår till 32 150 000 kronor.
- Kommunstyrelsen har under år 2019 rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2019.
- Pensionsåtaganden redovisas enligt fullfundsmodellen.
- Nämndernas och styrelsens ekonomiska ram år 2019 reduceras med effektivisering på 11 172 tkr motsvarande 1,5 procent av respektive nämnds och styrelsens ekonomiska ram år 2018.
- Med en resursfördelningsmodell som bas ska en sammantagen effektivisering ske motsvarande totalt 1,5 procent år 2020 utifrån styrelsens och nämndernas totala ekonomiska ram år 2019. Redovisning ska ske i samband med budgetprocessen år 2019 för åren 2020-2022.
- Strategisk och ekonomisk plan för åren 2019-2021 antas.

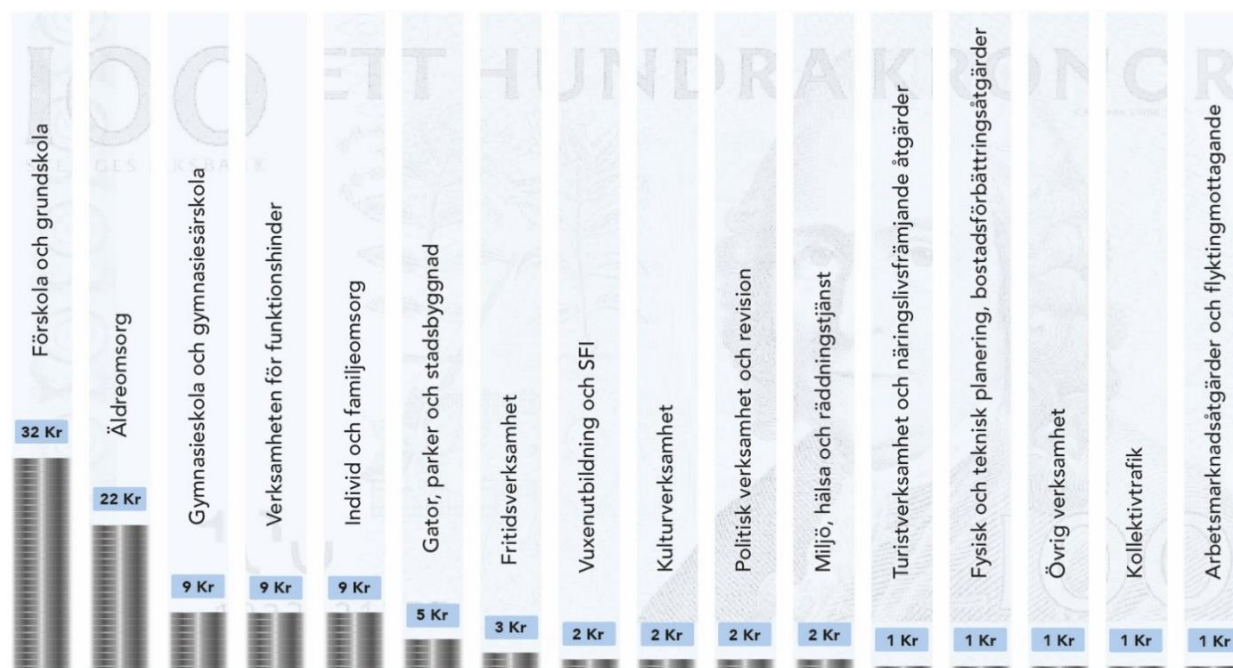
UTREDNINGSUPPDRAG ATT HANTERAS AV KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen ger kommundirektören följande uppdrag:

- Kartlägga ej lagreglerad verksamhet för styrelsen och nämnderna.

VART GICK PENGARNA ÅR 2017

FEM ÅR I SAMMANDRAG

Allmänt	2013	2014	2015	2016	2017
Antal invånare 31/12	13 493	13 631	13 858	13 903	13 934
Skattesats, totalt	32,74	32,74	32,74	33,39	33,29
Skattesats, kommunen*	21,86	21,86	21,86	22,51	22,41
Skattekraft i förhållande till riket, procent	91	91	89	89	88
Antal tillsvidareanställda	1 054	1 052	1 048	1 061	1 065
Ekonomi					
Årets resultat kommunen, mkr	-16,5	18,0	23,2	89,3	18,7
Årets resultat koncernen, mkr	-11,5	34,5	41,0	98,6	41,1
Verksamhetens nettokostnader, exklusive jämförelsestörande poster, mkr	666	696	717	788	814
Verksamhetens nettokostnader, tkr/invånare	49	51	52	57	58
Nämndemas budgetavvikelser, mkr	-6	-4	-4	40	5
Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, procent	99	99	101	94	98
Nettoinvesteringar, mkr	30	49	46	95	87
Nettoinvesteringar, tkr/invånare	2,2	3,6	3,3	6,8	6,2
Balansomslutning, mkr	1 039	1 168	1 237	1 362	1 391
Eget kapital, mkr	181	197	221	310	329
Likviditet, mkr	47,1	142,1	90,6	127,7	138,4
Långfristiga lån, mkr	279	374	364	396	433
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser, procent	17,5	16,9	18,0	22,8	23,6
Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade före 1998, procent	53,0	47,1	45,4	46,3	46,3
Lönekostnader inklusive arvoden exklusive pålägg, mkr	339	358	383	406	440

OMVÄRLDSANALYS

En omvärldsanalys syftar till att ta fram en bild över de möjligheter och utmaningar som kommunen möter i framtiden. Kommunens möjligheter att ge god service till medborgarna, att attrahera nya invånare och att ta kloka beslut är beroende av att ha en samlad bild av vad som händer runt omkring.

Att göra en omvärldsanalys handlar om att lyfta blicken och se utanför den egna organisationen. Analysen ska därför omfatta företeelser och förändringar som organisationen i regel har svårt att påverka men som den måste förhålla sig till.

Enligt Sveriges kommuner och landsting, SKL, är omvärldsanalys en process där en organisation observerar omvärlden och framförallt dess förändringar för att bättre förstå förutsättningarna för den egna verksamheten idag och i framtiden. Organisationer som systematiskt gör detta har sett att det höjer deras handlingsberedskap, ökar utrymmet för dialog och skapar en gemensam grund för budgetprocessen.

Omvärldsbevakning genom att samla information om vad som händer i samhället sker kontinuerligt på olika sätt inom Arboga kommun. Arbetet med omvärldsspaningen tar avstamp i omvärldsbevakningen inom de områden som anses vara stora utmaningar för kommunen och som har påverkan på ekonomin och demokratin.

Nedan beskrivs den omvärldsspaning som aktualiserades och kompletterades under våren 2017.

Omvärldsspaning i Arboga

Under våren 2016 genomförde, med handledning från SKL, politiker och tjänstemän en omvärldsspaning för Arboga kommun. Syftet med omvärldsspaningen var att komma fram till vilka förändringar i omvärlden som påverkar Arboga kommuns möjligheter att uppnå visionen Arboga – plats för inspiration.

Under våren 2017 diskuterades omvärldsspaningen under de kommunledningsdagar som genomförs årligen med syfte att aktualisera frågan. Några nytillkommande frågor lades till, samverkan och digitalisering. Under år 2018 genomfördes inte de årliga kommunledningsdagarna på grund av valår. Syftet med omvärldsspaningen är att identifiera viktiga utmaningar som på lite längre sikt kan vara av stor betydelse för att nå kommunens vision och övergripande mål.

En långsiktig finansiell analys fram till år 2030 genomfördes under våren 2018 för att bedöma kommunens ekonomiska styrka de kommande åren.

Omvärldsspaningen indelades i fyra områden

- Spaning på befolkningen
- Spaning på kommunens verksamheter
- Spaning på näringslivet, samt
- Spaning på kommunens förmåga att möta utmaningar.

BESKRIVNING

UTMANING

BESKRIVNING	UTMANING
Bostäder	
<i>Befolkningsökning ställer krav på bostadsbyggande.</i>	Att erbjuda olika former av tillgängliga, attraktiva och funktionella bostäder för alla.
Integration och arbetsmarknad	
<i>Hög arbetslöshet bland ungdomar och utrikesfödda.</i>	Att minska tiden till egen försörjning, få fler att komma i egen försörjning.
Utbildning	
<i>Goda resultat i skolan och mer vuxenutbildning.</i>	Att behålla de goda resultaten i grundskolan.
	Att behålla den höga andelen elever som fullföljer sin gymnasieutbildning.
	Att erbjuda fler möjlighet till vuxenutbildning.

BESKRIVNING	UTMANING
Behov av försörjningsstöd	
<i>Personer som har etableringsersättning idag kan komma att söka försörjningsstöd i framtiden.</i>	Att få nyanlända i arbete snabbt.
Andelen äldre ökar	
<i>Befolkningsstrukturen ger ökade kostnader inom socialförvaltningen.</i>	Att andelen äldre och behovet av insatser inom vård och omsorg ökar inom de närmste åren, vilket ger som följd att kostnaderna ökar.
Områden utanför kärnverksamheten	
<i>Verksamhetsområden som inte tillhör kärnverksamheten behöver få utvecklas, de kan bidra till positiv tillväxt.</i>	Att inte ställa kommunens verksamheter mot varandra vid besparingar.
Strategisk mark och planberedskap	
	Att det finns tillgänglig tomtmark för större etablering vad gäller handel och industri.
God dialog med företag	
<i>Arboga kommun är högt rankad inom näringslivsklimatet.</i>	Att förbättra näringslivsklimatet Att behålla och utveckla dialogen med alla företag.
Arboga attraktivt för företag	
	Att skapa möjligheter för nyföretagande och nyetableringar.
Kompetensförsörjning inom teknik	
<i>Företag ska kunna hitta rätt sorts kompetens och Arbogabor ska kunna söka de jobb som finns.</i>	Att anpassa utbildningsmöjligheterna till utvecklingen på arbetsmarknaden.
Stora investeringar och ökade kostnader	
<i>Verksamheternas resultat och kommunens ekonomi i förhållande till framtidens nödvändiga investeringar.</i>	Att klara av framtidens nödvändiga investeringar.
Kompetensförsörjning	
<i>Yrken med brist på arbetskraft och stora pensionsavgångar.</i>	Att behålla personal och rekrytera ny inom den kompetens kommunen behöver.
Låg status på offentliga yrken	
<i>Ungdomar lockas inte av att arbeta i kommunal verksamhet.</i>	Att locka ungdomar till att välja yrken inom kommunal verksamhet.
Digitaliering	
<i>Effektivare arbetssätt och smartare tjänster.</i>	Att utveckla digitaliseringen genom ökad kommunal samverkan.
Samverkan	
<i>Kommunen kommer inte att klara allt.</i>	Att fördjupa samverkan mellan kommuner, civilsamhället och näringslivet.

SÅ STYRS ARBOGA

I Arboga styrs verksamheten med värdegrund, vision, inriktning, mätbara mål samt rambudget. Visionen och målen beskriver det kommunen vill åstadkomma i framtiden, medan värdegrunden är de värderingar som genomsyrar verksamheten. Tillsammans anger de för medborgarna och medarbetarna vad kommunen står för och ska förverkliga de närmaste åren. Inför år 2017 gjordes den senaste översynen av styrmodellen för att tydliggöra den röda tråden i modellen.

Rollfördelning

Politikerna i kommunfullmäktige, styrelsen och nämnderna bestämmer vad som ska göras och formulerar inriktning och mätbara mål för kommunens arbete. Kommunfullmäktige beslutar också om fördelning av ekonomiska resurser för att uppnå målen. Förvaltningarna bestämmer sedan hur det ska göras i sina verksamhetsplaner genom en förvaltningsstrategi och aktiviteter.

Uppföljning

Uppföljningen visar om målen nås och ska återföra erfarenheter och kunskap inför planeringen framåt. Analysen i samband med uppföljning av målen sammanställs i en analysrapport av en grupp, utvecklingsgruppen, med representanter från samtliga förvaltningar. Omvärldsanalysen, som redovisas på föregående sidor, är ett medel för att veta hur verksamheten ska inriktas framåt.

Styrelsen och nämnderna ska vid varje sammanträde följa upp sin ekonomi. Rapportering sker till kommunstyrelseförvaltningen med undantag för de två första månaderna under året. Målen följs även upp i samband med delårsrapporten och årsredovisningen. Nämnderna ska, om ett underskott befaras, omprioritera inom sin driftram med hänsyn tagen till de verksamhetsmål som nämnden beslutat och de övergripande mål som kommunfullmäktige beslutat. Skulle nämnden, efter omprioritering, ändå inte kunna undvika ett underskott, ska kommunstyrelsen omedelbart upplysas om nämndens ekonomiska situation samt ges en beskrivning av de verksamhetskONSEKVENSER som blir följderna av att nämnden ändå håller sin budgetram.

Övriga styrdokument

Utöver kommunfullmäktiges inriktningar och mål finns ytterligare styrdokument. Dessa uttrycker kommunfullmäktiges ambitioner inom ett antal sakfrågeområden. En kartläggning har gjorts av samtliga styrdokument i vilka kommunfullmäktige beslutat om mål för olika sakfrågor. En ambition är att samordna, så långt som möjligt, samtliga dokument där kommunfullmäktige beslutat om målsättningar, i den gemensamma styrmodellen.

Uppdrag

Kommunfullmäktige kan ge särskilda uppdrag till styrelsen och nämnderna. Kommunstyrelsen kan ge uppdrag till tjänstemannaorganisationen.

Styrmodellen presenteras nedan.

VÄRDEGRUND

”Med ett professionellt förhållningssätt och en uthållig organisation erbjuder vi service och tjänster av hög kvalitet. Genom ett modigt medarbetarskap och innovativt tänkande förverkligas visionen, Arboga – Plats för inspiration”.

Den gemensamma värdegrunden för Arboga kommun har arbetats fram utifrån kommunens vision, inriktning och mål. Den bygger på de begrepp och grundläggande värderingar som kommunfullmäktige beslutat ska gälla för alla medarbetare i Arboga kommun.

Syftet med att ha en gemensam värdegrund är att skapa:

- Bättre styrbarhet; få organisationens olika delar att samverka på ett mer enhetligt sätt.
- Ökad effektivitet; kvaliteten och produktiviteten ökar när så många som möjligt tar ansvar och ser till att de resurser som finns används på bästa sätt.
- Stärkt identitet och legitimitet; identiteten i förhållande till medarbetarna stärks och verksamheten får ökad legitimitet utåt.

Värdegrunden är en kompass i det dagliga arbetet. Den banar väg för den kultur som ska känneteckna Arboga kommun. Värdegrunden innehåller ett antal begrepp och värdeord som ska styra medarbetarnas beteende och agerande. Värdegrunden kallas för PUMI. Bokstäverna står för Professionalism, Uthållighet, Mod och Innovation.

Professionellt förhållningsätt

I Arboga kommun har vi ett professionellt förhållningsätt. Det innebär ett gott bemötande där vi lyssnar, svarar och är tillgängliga för alla. Närvarande ledare främjar medarbetarnas engagemang och kompetens. När varje medarbetare gör ett bra jobb skapar vi tillsammans trygghet och hög kvalitet för dem vi är till för.

Uthållig organisation

Arboga kommun är en uthållig organisation som värnar om kommunens resurser på ett ansvarsfullt sätt. Vi jobbar långsiktigt, följer beslut, riktlinjer och rutiner. En stabil organisation gör att vi klarar utmaningar och når framgång.

Modigt medarbetarskap

Arboga kommun präglas av det modiga medarbetarskapet där vi vågar prova nytt och vågar förändras. Vårt ledarskap motiverar till att göra ett bra jobb och skapar förutsättningar för medarbetarens och kommunens utveckling. Tillsammans bidrar vi till en kultur av stolthet och tillit.

Innovativt tänkande

Arboga kommun inspirerar till innovativt tänkande. Organisationen är öppen för förändring och nya idéer tas till vara. Vi uppmuntrar till delaktighet, kreativitet och utmanar invanda mönster. Det skapar mervärde och goda ambassadörer för Arboga kommun.

VISION 2030

Arboga – plats för inspiration

Arboga kommuns vision fram till år 2030 är *Arboga – plats för inspiration* vilket också är Arbogas varumärke.

Varumärket arbetades fram av en grupp representanter för näringslivet, kommunen och kultur- och föreningslivet under år 2007. Varumärkesarbetets syfte var att hitta en gemensam nämnare att samlas kring.

Utmaningen med visionen är att i alla sammanhang och över tid uppnå *Arboga-plats för inspiration*.

Strategiska områden

Visionen fylls med de strategiska områdena och dess inriktningstext. De strategiska områdena är de områden som är viktigast för kommunen för att uppnå visionen. Genom inriktningstexterna inom de strategiska områdena förtydligas den politiska viljan.

De strategiska områdena är:

- Inspirerande livsmiljö
- Inspirerande livslångt lärande
- Inspirerande arbete
- Inspirerande organisation

Kommunfullmäktiges mål och mätningar

Inom de strategiska områdena finns 10 kommunövergripande mål och 23 mätningar för det kommande året. För att veta om kommunen är på rätt väg mäts de kommunövergripande målen genom ett antal mätningar. De kommunövergripande målen och mätningarna ska tillsammans bidra till att visionen uppnås och varje nämnd ska arbeta inom sina verksamhetsområden för att de övergripande målen ska uppfyllas. De kommunövergripande målen och nämndernas mål ska vara mätbara.

Nedan redovisas i sammandrag kommunfullmäktiges mål och mätningar för år 2019. I särskilt dokument finns definitioner samt motiveringar till varför de valda målen och mätningarna föreslås.

I de kommande avsnitten redovisas varje strategiskt område, inriktningstext samt mål och mätningar med målvärde.

Strategiska områden	Kommunfullmäktiges mål	Mätningar
Inspirerande livsmiljö	1. Arboga växer och utvecklas	<ul style="list-style-type: none"> • Befolkningsutveckling • Nybyggnation av bostäder • Försäljningsindex
	2. Arboga är tryggt och säkert	<ul style="list-style-type: none"> • Upplevd trygghet • Anmälda våldsbrott
	3. Arboga är inkluderande och tillgängligt	<ul style="list-style-type: none"> • Upplevt inflytande • Fritidsmöjligheter
	4. Arboga är ekologiskt hållbart	<ul style="list-style-type: none"> • Ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter • Nöjdhet med utbud av kollektivtrafik
Inspirerande livslångt lärande	5. Arboga inspirerar till livslångt lärande	<ul style="list-style-type: none"> • Nationella prov i årskurs 3 • Behöriga elever till yrkesprogram på gymnasiet • Utbildningsmöjligheter
Inspirerande arbete	6. Arboga har ett gott näringslivsklimat	<ul style="list-style-type: none"> • Antal arbetstillfällen i Arboga kommun • Lokalt företagsklimat
	7. I Arboga finns goda möjligheter till arbete	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsmarknadsstatistik, andel som arbetar, 20-64 år • Antal tåg från Arboga till Stockholm • Antal tåg från Stockholm till Arboga
Inspirerande organisation	8. Arboga kommun ger ett gott bemötande och god service	<ul style="list-style-type: none"> • Bemötande och tillgänglighet
	9. Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare	<ul style="list-style-type: none"> • Medarbetarnas nöjdhet med inflytandet • Hållbart medarbetarengagemang • Frisknärvaro
	10. Arboga kommun har god ekonomisk hushållning	<ul style="list-style-type: none"> • Resultat • Soliditet

Inspirerande livsmiljö

I Arboga finns plats för inspiration, här finns plats att utveckla idéer och tänka nya tankar. Fritids- och kulturlivet är rikt och erbjuder något för alla samt bidrar till bättre folkhälsa och integration.

De unika miljöerna i Arboga tas till vara och utvecklas. Här finns många alternativ för boende och pendlingsmöjligheterna är bra. Kommunen ska aktivt delta i bostadsutvecklingen i samarbete med andra aktörer och entreprenörer. Det gör att allt fler väljer att bosätta sig i Arboga.

Det känns tryggt att bo och vistas i Arboga. Kommunen arbetar förebyggande mot brott genom att skapa trygga miljöer och stärka de sociala nätverken både på grupp- och individnivå. En god social välfärd erbjuds utsatta grupper.

Service och kvaliteten på tjänsterna till invånarna är bra, i staden och på landsbygden. Arbogaborna känner att de bor i en kommun med tillgängliga och väl fungerande verksamheter som bidrar till god livskvalitet i livets alla skeden. Det finns möjlighet för alla att vara med och påverka kommunens verksamheter.

Arboga är ett demokratiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Här råder hög tolerans och människor är jämlika och jämställda. Arboga ska vara en mångkulturell stad. Naturresurser som vatten och luft skyddas och används på ett varsamt sätt.

Arboga ska utveckla ett modernt stadsnät och bredband för alla i hela kommunen.

Mål 1. Arboga växer och utvecklas

Adressering av målet: **Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.**
Samordningsansvar: **Kommunstyrelsen**

En kommun där befolkningen ökar tyder på att staden är attraktiv och växer.

Att bostadsbyggandet håller en jämn och positiv takt är angeläget för att attrahera nya invånare och för att underlätta generationsväxlingar i kommunens bostadsbestånd.

Arboga ska ha en levande stadskärna både vad gäller utbud av handel, kultur och arrangemang. En välutvecklad och bärkraftig handel ger lokala arbetstillfällen och lockar boenden och turister.

Mätningar	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019
1:1 Befolkningsutveckling	13 858	13 903	13 934	14 049	13 908	13 984	14 074
1:2 Nybyggnation av bostäder	20	51	63	101	25	25	45
1:3 Försäljningsindex	78	78	78	80	81	81	81

1:1 Befolkningsutveckling

Befolkningsstatistik 31 december varje år.

1:2 Nybyggnation av bostäder

Nybyggnation av bostäder, egen mätning, VMMF, årligen.

1:3 Försäljningsindex

Handelns utredningsinstituts försäljningsindex för dagligvaror och sällanköpsvaror (faktiskt omsättning dividerad med försäljningsunderlag), årligen.

Mål 2. Arboga är tryggt och säkert

Adressering av målet: **Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.**

Samordningsansvar: **Kommunstyrelsen**

Den upplevda tryggheten i kommunen är en viktig faktor för invånarna. Vad som upplevs som tryggt eller otryggt är subjektivt och kan bero på människors egna erfarenheter men också på rykten om platsen, dess fysiska utformning och kontakten med omkringliggande miljöer. Säkerhet bedöms utefter konkreta fakta och fysiska åtgärder.

Mätningar	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019
2:1 Upplevd trygghet	49	-	48	-	60	-	57
2:2 Anmälda våldsbrott	9,5	10	9,6		8,1	8,4	8,6

2:1 Upplevd trygghet

Trygghetsindex i SCB:s medborgarundersökning, vartannat år.

2:2 Anmälda våldsbrott

Antal anmälda våldsbrott per 1000 invånare. SKL, öppna jämförelser "Trygghet och säkerhet", vartannat år.

Mål 3. Arboga är inkluderande och tillgängligt

Adressering av målet: **Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.**

Samordningsansvar: **Kommunstyrelsen**

Alla invånare ska känna att de är delaktiga i det lokala samhället. Tillgängligt betyder att alla invånare ska ha möjlighet att leva ett aktivt liv på lika villkor. Både verksamhet, information, lokaler och fysisk miljö kan vara mer eller mindre tillgängliga.

Mätningar	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019
3:1 Upplevt inflytande	41	-	43	-	42	-	43
3:2 Fritidsmöjligheter	7,2	-	7,3	-	7,3	-	7,5

3:1 Upplevt inflytande

Nöjd Inflytande Index (NII) i SCB:s medborgarundersökning, vartannat år.

3:2 Fritidsmöjligheter

Fråga A6:2 i SCB:s medborgarundersökning inom frågeområde fritidsmöjligheter, Nöjd Region Index (NRI), vartannat år.

Mål 4. Arboga är ekologiskt hållbart

Adressering av målet: **Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.**
Samordningsansvar: **Kommunstyrelsen**

Definitionen av ekologisk hållbarhet är att hushålla med mänskliga och materiella resurser på lång sikt. Miljön ska skyddas vilket bland annat innebär att utsläpp inte ska skada människor och att det naturliga kretsloppet ska värnas. Naturfrämmande ämnen ska inte förekomma i miljön och den biologiska mångfalden ska bevaras. Användningen av energi och material ska begränsas.

Mätningar	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019
4:2 Ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter	28 %	33 %	37 %	37 %	30 %	33 %	37 %
4:3 Nöjdhet med utbud av kollektivtrafik	4,8	-	5,1	-	5,6	-	5,6

4:2 Ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter

Andel inköpta ekologiska livsmedel (%) av de totala livsmedelsinköpen per år, årligen, KKiK.

4:3 Nöjdhet med utbud av kollektivtrafik

Nöjd Region Index i SCB:s medborgarundersökning, index mäts på en skala 1-10. Med kollektivtrafik menas lokal och regional trafik med buss, spårvagn, tåg och båt/färja, vartannat år.

Inspirerande livslångt lärande

Trygghet, delaktighet, kreativitet och kompetens är ledord för Arbogas förskolor, fritidshem och skolor. Alla barn och elever blir sedda och får uppmärksamhet. Arboga ska ligga i framkant både gällande kvalitet och arbetsmiljö.

Arbogas skolor inspirerar till nyfikenhet och lust att lära. Kompetenta lärare och ett bra ledarskap på alla nivåer bidrar till en god lärmiljö där eleverna utmanas, utvecklas och lyckas utifrån egna förutsättningar. Mötet, samspelet och dialogen mellan pedagog, barn, elev och föräldrar genomsyrar hela skoltiden.

Arbogas skolor håller hög kvalitet och det goda samarbetet med näringslivet utvecklas ständigt. Det ger barn och elever goda kunskaper och bra förutsättningar att gå vidare till högre studier eller arbete efter avslutade utbildningar.

Vuxenutbildningen bidrar till det livslånga lärandet och ger alla en ny chans. Det ska finnas goda möjligheter att läsa allt från grundläggande vuxenutbildning till universitetsstudier på distans.

Det strategiska området inspirerande lärande har ändrats till inspirerande livslångt lärande, för att bättre spegla samtliga av kommunens nämnders, bolags och förbunds verksamheter.

Mål 5. Arboga inspirerar till livslångt lärande

Adressering av målet: **Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.**

Samordningsansvar: **Kommunstyrelsen**

Vårt samhälle står i ständig förändring och utifrån dess framtida behov av kompetenser så behöver perspektivet vara ett livslångt lärande. För att möta det livslånga lärandet pågår flera satsningar inom Arboga kommun.

Mätningar	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019
5:1 Nationella prov i årskurs 3	71 %	77 %	66 %				70 %
5:2 Behöriga elever till yrkesprogram på gymnasiet	89,9 %	85,3 %	86,1 %				88 %
5:3 Utbildningsmöjligheter	66	-	66	-	66	-	66

5:1 Nationella prov i årskurs 3

Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%).

5:2 Behöriga elever till yrkesprogram på gymnasiet

Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%).
Antal elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram dividerat med antal elever som fått eller skulle ha fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9.

5:3 Utbildningsmöjligheter

Betygsindex om hur medborgarna upplever tillgången till utbildningsmöjligheter, fråga A2:1-2 i SCB:s medborgarundersökning, vartannat år.

Inspirerande arbete

Arboga erbjuder en varierad arbetsmarknad inom många olika branscher. En god service från kommunens alla verksamheter och organisationer uppmuntrar till företagande och bidrar till att näringslivet växer.

Attraktiva etableringsområden och god tillgång på arbetskraft skapar förutsättningar för nya branscher och företag.

Arbogas unika kulturmiljö, rika historia och goda värdschap lockar besökare, vilket gör besöksnäringen till en allt större näringsgren.

Mål 6. Arboga har ett gott näringslivsklimat

Adressering av målet: **Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.**

Samordningsansvar: **Kommunstyrelsen**

Ett gott näringslivsklimat utgör en viktig utvecklingsfaktor för kommuner och regioner. Förutsättningar för och möjligheter att starta och driva företag har betydelse för tillväxt och sysselsättning. Arboga behöver ha attraktiva etableringsområden och god tillgång på arbetskraft för både nya etableringar och befintliga företag.

Mätningar	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019
6:1 Antal arbetstillfällen i Arboga kommun	5 546	5 660	Bokslut 2018	Bokslut 2019	5 550	5 550	5 550
6:2 Lokalt företagsklimat	3,48	3,51	3,40	3,39	3,5	3,5	3,5

6:1 Antal arbetstillfällen i Arboga kommun

SCB, totalt antal förvärvsarbetande från 16 år med arbetsplats i Arboga kommun (RAMS), mätning 31/12 varje år, med ett års fördröjning.

6:2 Lokalt företagsklimat

Sammanfattande betyget för Arboga kommun avseende näringslivsklimatet, Svenskt Näringslivs enkätundersökning "Lokalt företagsklimat", årligen.

Mål 7. I Arboga finns goda möjligheter till arbete

Adressering av målet: **Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.**

Samordningsansvar: **Kommunstyrelsen**

Att få fler Arbogabor i arbete är inte bara viktigt för att kunna finansiera välfärden, det är också viktigt för individen. Antalet personer som förvärvsarbetar i kommunen ökar men förvärvsarbetande i förhållande till befolkningen minskar. Arbogas geografiska läge tillsammans med lättillgänglig och flexibel pendling till andra orter utvidgar arbetsmarknaden för boende i Arboga och ger bättre möjligheter till jobb.

Mätningar	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019
7:1 Arbetsmarknadsstatistik	76,3 %	76 %	77 %	Bokslut 2018	76 %	77 %	78 %
7:2 Antal tåg från Arboga till Stockholm	33	35	35	35	35	33	35
7:3 Antal tåg från Stockholm mot Arboga	29	32	32	32	32	33	33

7:1 Arbetsmarknadsstatistik

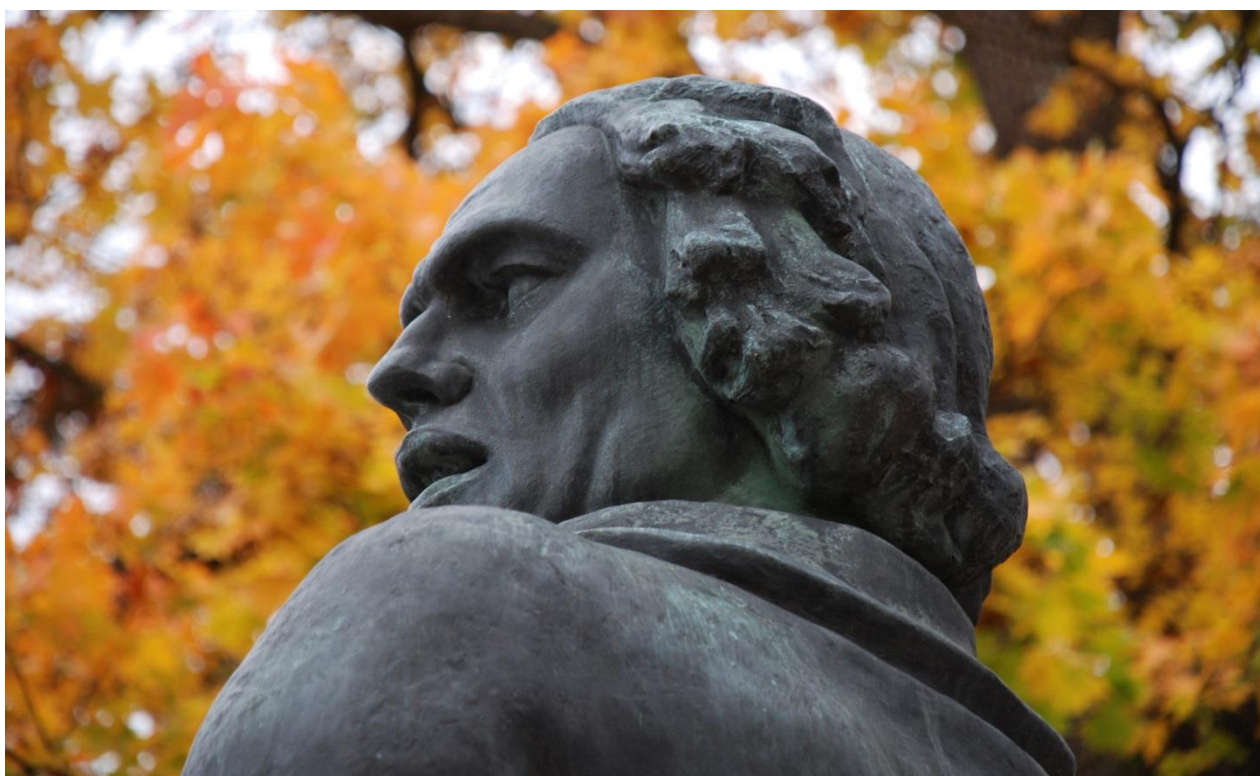
SCB:s arbetsmarknadsstatistik, andel av kommunens invånare, 20-64 år, som förvärvsarbetar, mäts 31/12, årligen (KKiK).

7:2 Antal tåg från Arboga till Stockholm

Antal tåg från Arboga till Stockholm, egen mätning, årligen.

7:3 Antal tåg från Stockholm mot Arboga

Antal tåg från Stockholm mot Arboga, egen mätning, årligen.

Inspirerande organisation

Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna utvecklas och är delaktiga. Arbetsmiljön är god och hälsofrämjande. Ambitionen är att erbjuda alla den sysselsättningsgrad de önskar. Medarbetare som trivs och mår bra är en förutsättning för en inspirerande organisation.

Kommunens organisation är effektiv, tillgänglig och tydlig för medarbetare, medborgare och företagare. Ett gott bemötande ger god service och inbjuder till dialog.

Ekonomi är i balans och kommunens resurser används alltid på bästa sätt såväl på kort som på lång sikt.

Mål 8. Arboga kommun ger ett gott bemötande och god service

Adressering av målet: **Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.**

Samordningsansvar: **Kommunstyrelsen**

Kommunen finns till för sina medborgare. Varje medarbetare är ansiktet utåt i kommunen och bör bemöta medborgarna med den professionalism och det servicetänkande som vi vill ska förknippas med Arboga kommun. Service och bemötande kan till exempel vara att ge tydlig information, och att myndighetsbeslut är begripliga. Det är också viktigt att medborgarna snabbt får svar och ges rätt information vid kontakt med kommunen.

Mätningar	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019
8:1 Bemötande och tillgänglighet	60	60	60	Ingen mätning	60	61	61

8:1 Bemötande och tillgänglighet

Medborgarnas uppfattning om bemötande och tillgänglighet i kommunen, sammanvägt betygsindex Nöjd-Medborgar-Index (NMI), frågeområde bemötande och tillgänglighet, SCB:s medborgarundersökning, vartannat år.

Mål 9. Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare

Adressering av målet: *Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.*

Samordningsansvar: **Kommunstyrelsen**

Att kunna attrahera rätt medarbetare är en av de viktigaste frågorna för arbetsgivare idag. Det är inte bara lön och förmåner som gör att anställda trivs och gör ett bra arbete. Att kunna erbjuda en kultur med tydliga värderingar, en bra arbetsmiljö och möjlighet till utveckling är faktorer som också påverkar.

Mätningar	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019
9:1 Medarbetarnas nöjdhet med inflytandet	74 %	-	81 %	-	78 %	-	82 %
9:2 Hållbart medarbetarengagemang	74	-	84	-	78	-	84
9:3 Frisknärvaro	38 %	35 %	36 %	38 %	38 %	38 %	40 %

9:1 Medarbetarnas nöjdhet med inflytandet

Andel medarbetare som är nöjda med inflytande över utvecklingen av verksamheten.

Medarbetarenkät, vartannat år.

9:2 Hållbart medarbetarengagemang

Totalindex för Hållbart medarbetarengagemang (HME) är en sammanvägning av tre delområden, motivation, ledarskap och styrning. Nationell jämförelse SKL, vartannat år.

9:3 Frisknärvaro

Andel medarbetare som har noll sjukdagar under året, egen mätning, årligen.

Mål 10. Arboga kommun har god ekonomisk hushållning

Adressering av målet: **Kommunstyrelsen**

Samordningsansvar: **Kommunstyrelsen**

Ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner; att hushålla i tiden och att hushålla över tiden. Det innebär en avvägning mellan ekonomi och verksamhet på kort respektive lång sikt. Om det under ett år förbrukas mer medel än vad kommunen erhåller, innebär det att kommande år eller generationer får betala för denna överkonsumtion.

De finansiella målen betonar att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten visar hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, det vill säga koppling mellan ekonomi och verksamhet. Verksamhetsmålen syftar till att främja en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet samt för att göra uppdraget mot medborgarna tydligt.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen.

Kommunfullmäktige beslutade under år 2013 att målet "Arboga kommun har en god ekonomisk hushållning" och de nedanstående mätningarna ska gälla som riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Mätningar	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019
10:1 Resultat	3,2 %	11,8 %	2,4 %		1 %	1 %	1 %
10:2 Soliditet	18 %	22,8 %	23,6 %		19,5 %	21,6 %	24,6 %

10:1 Resultat

Resultatet exklusive jämförelsestörande och extraordinära poster ska under mandatperioden i genomsnitt årligen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Egen mätning i samband med bokslutet, årligen.

10:2 Soliditet

Soliditeten, inklusive samtliga pensionsåtaganden, ska i slutet av varje mandatperiod vara lägst den nivå som gällde vid mandatperiodens början med oförändrade redovisningsprinciper. Egen mätning i samband med bokslutet, årligen.

EKONOMISK ÖVERSIKT

OMVÄRLD

Globalt

Utvecklingen i omvärlden är fortsatt god även om bland annat utvecklingen i Italien och den upptrappade handelskonflikten mellan USA och Kina innebär en ökad osäkerhet kring utsikterna för världsekonomin.

Italien har lämnat ett budgetförslag till EU som skulle medföra ett budgetunderskott på 2,4 procent för de närmaste åren. EU har svarat, för första gången någonsin till ett EU land, att Italien ska göra om sitt budgetförslag. Italien har en av EU:s största statsskulder som för tillfället motsvarar 130 procent av BNP (bruttonationalprodukt). Italien svarar att budgetförslaget är nödvändigt för att skapa tillväxt i den italienska ekonomin.

USA:s president Donald Trump har sedan våren 2018 infört en rad handelshinder som i första hand riktas mot Kina men även drabbar Europa och övriga världen.

I november går amerikanerna till val för ett kongressval. Tar demokraterna över makten i någon av kamrarna väntar två tuffa år för USA:s president. Mellanårsvalet ses som en fingervisning om hur väljarna tycker att presidenten skött sig de två första åren. Striden står främst mellan det republikanska och det demokratiska partiet.

I Europa finns en oro kring hur Brexit, Storbritanniens utträde ur EU, kommer påverka ekonomin i medlemsländerna. Storbritannien är en viktig handelspartner för Sverige.

Sverige

Svensk konjunktur är stark och inflationsmålet på 2 procent är nått. Inflationen steg till 2,5 procent i september bland annat till följd av snabbt stigande energipriser. Enligt Riksbanken är förutsättningarna goda för att inflationen ska ligga på cirka 2 procent de kommande åren.

Riksbanken lämnade styrräntan oförändrad på minus 0,5 procent vid mötet den 23 oktober. Två ledamöter reserverade sig mot beslutet till förmån för en höjning av styrräntan med 0,25 procentenheter.

Sannolikt kommer en höjning i december månad 2018 eller i februari månad 2019.

Riksbanken gör bedömningen att penningpolitiken behöver gå försiktigt fram och vara expansiv under en lång tid framöver.

Läget på arbetsmarknaden förväntas fortsatt bli starkt även om BNP-tillväxten dämpas framöver.

Konjunkturinstitutets barometer i september månad 2018 visar på ett betydligt starkare stämmingsläge i den svenska ekonomin än normalt. Det är främst tillverkningsindustrin som visar på ett mycket starkt läge. Övriga områden (bygg- och anläggningsverksamhet, detaljhandeln samt tjänstesektorn) visar på ett starkt läge. Även hushållen ser optimistiskt både på svensk ekonomi och sin egen ekonomi.

Bristen på arbetskraft är stor, främst inom offentlig sektor.

Kommunsektorn

Kommunernas resultat år 2017 blev 24 mdkr, motsvarande 4,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet är över tumregeln, 2 procent, för god ekonomisk hushållning i kommunsektorn. Det är andra året i följd med ett rekordresultat.

Enligt SKL:s ekonomirapport i maj 2018 beräknas skatteunderlagsutvecklingen försämrats åren 2019-2021 medan behoven fortsätter att öka kraftigt. Det leder till sämre resultat för kommunsektorn åren framöver. Det innebär att det kommer krävas betydande effektiviseringar i kommunerna.

Det finns flera orosmoln i kommunernas ekonomi. Det gäller bland annat asyl- och flyktingmottagandet och den osäkerhet som effekterna av flyktinginvandringen har på de kommande årens ekonomiska utveckling. En annan osäkerhet är vad som händer inom LSS-området (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) där kommunerna fått ökade kostnader då försäkringskassan dragit ned på personlig assistens.

Det finns även andra utmaningar som till exempel stora rekryterings- och investeringsbehov. Den demografiska utvecklingen, med ökning både av unga och äldre samtidigt, innebär att investeringsbehoven ökar kraftigt. En stor del av de investeringar som gjordes på 1960- och -70-talen är nu uttjänta och behöver ersättas och befolkningsökningen leder till behov av nya förskolor, grundskolor med mera. Andelen av arbetskraften som är i arbetsför ålder ökar betydligt långsammare än det demografiska trycket. Det innebär en konkurrens om arbetskraften. Kommunerna måste utvecklas att bli attraktiva arbetsgivare för att kunna rekrytera i en konkurrenssituation.

Arboga

Under våren 2018 redovisades en långsiktig finansiell analys fram till år 2030 för Arboga kommun. Analysen innebär med de planerade investeringarna, både i kommunen och i Kommunfastigheter i Arboga AB (verksamhetslokaler), behöver kommunen effektivisera verksamheten för att kunna upprätthålla en god service till medborgarna i framtiden.

Arboga kommun har som finansiellt mål att uppnå ett resultat som uppgår till 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Ett resultat som är betydligt högre behövs för att dels möta kommande sämre år och dels för att kunna finansiera kommande stora behov av investeringar.

En utmaning är att nämnderna redovisar en prognos på tillsammans cirka 30 mkr över budget. Det är socialnämnden som prognosticerar ett stort underskott medan övriga nämnders prognoser ligger i nivå med budget eller något bättre. I dagsläget är det finansiering av kommunens verksamhet som visar på ett överskott jämfört med budget och som bidrar till att underskottet kan begränsas.

Enligt den lokalförsörjningsplan som nu finns framtagen är behoven av verksamhetsanpassningar i lokaler stora inom kommunen. Det innebär behov av investeringar på cirka 739 mkr de kommande sex åren. Jämfört med den Strategiska och ekonomiska planen för åren 2018-2020, då projekten uppgick till en investeringsutgift på 635 mkr, har två stora projekt beräknats i detalj och samtliga investeringsutgifter är medtagna som t ex investeringar i gator och annan infrastruktur. För de projekt som inte påbörjats, som t ex ny grundskola och LSS-boende, har tidigare beräknad byggkostnad angetts, vilken sannolikt är för låg. Prioriteringar, både i tid och nödvändighet, måste göras. Kommunen bör ta höjd för ökade hyreskostnader de kommande åren och för att möta kommande hyresökningar finns behov att bygga upp en lokalhyrespott. Uppbyggnad av pott påbörjades år 2017 med 14 mkr. Under de kommande åren måste avsättning prioriteras för att möjliggöra investeringar i lokaler.

Även kommunens behov av investeringar i infrastruktur ökar. Reinvesteringar behövs i till exempel va-ledningar. Kommunen exploaterar också områden för bland annat bostäder vilket innebär behov av investeringar i gator och vägar samt va-ledningar.

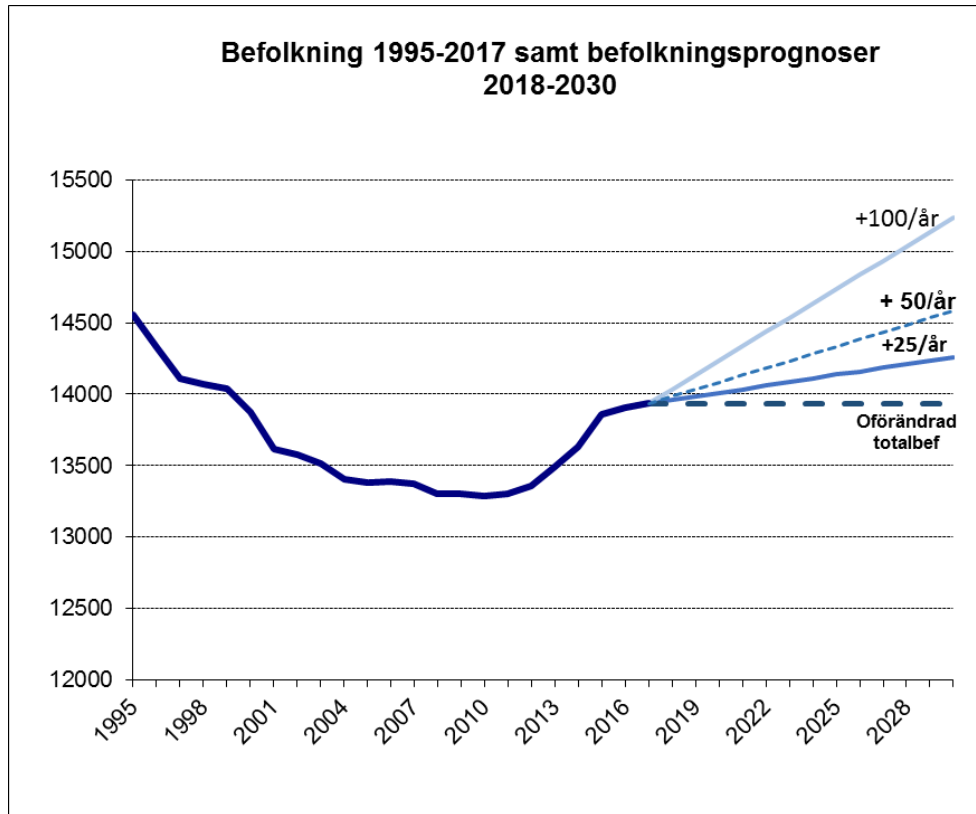
Arbetslösheten i Arboga kommun ligger på en bra nivå. Dock finns utmaningar i gruppen utrikes födda där arbetslösheten ligger cirka tio procentenheter högre än jämfört med riket. Flera projekt i kommunens regi har startats för att få nyanlända i arbete.

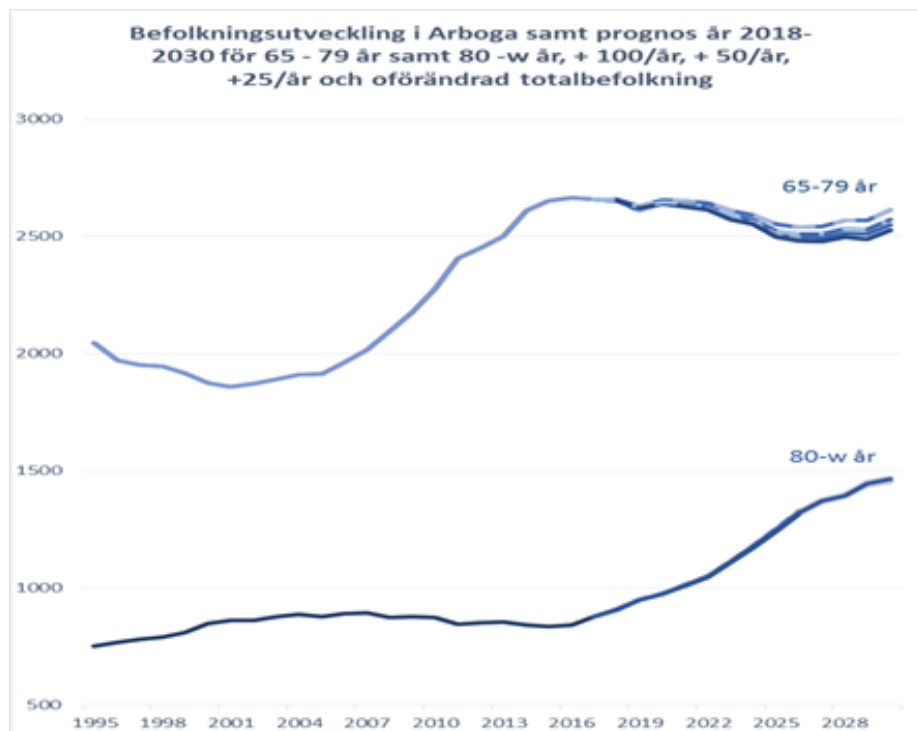
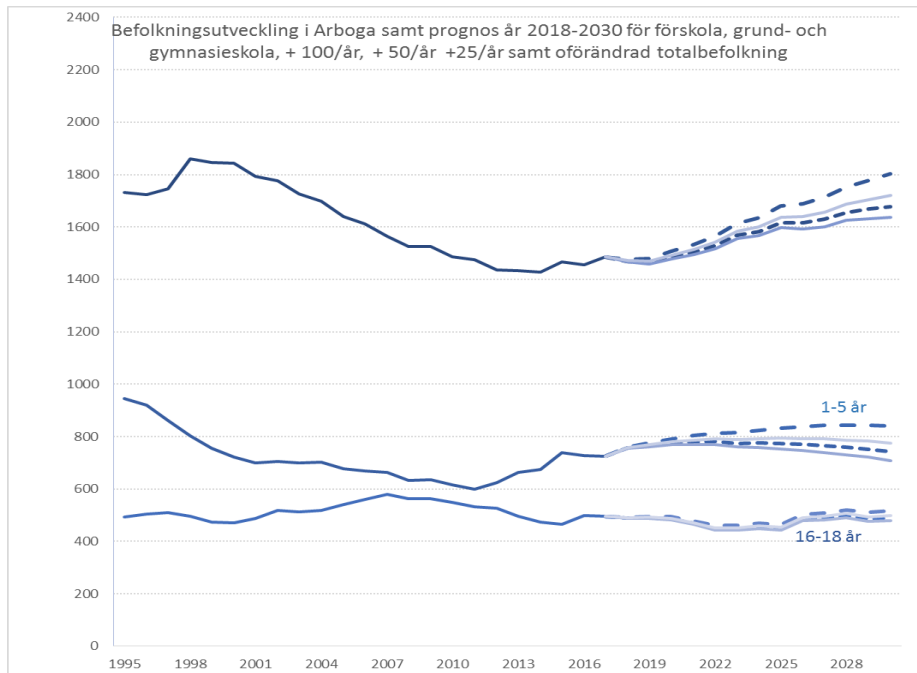
Befolkningen i Arboga ökade med 115 invånare det första halvåret 2018.

Befolkningsstrukturen kännetecknas av större andel i åldersgrupperna 45 år och äldre än jämfört med både länet och riket. Befolkningsprognoser fram till år 2030 pekar på en kraftig ökning inom åldersgruppen 80 år och äldre.

Även åldersgruppen 6-15 år ökar med början år 2018. Som huvudalternativ för nämndernas beräkningar ska, enligt kommunstyrelsens beslut, plus 50 invånare/år användas.

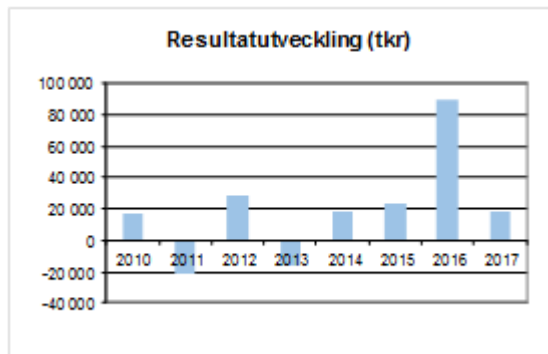
Nedan redovisas befolkningsutvecklingen åren 1995-2017 samt prognos fram till år 2030.

Resultat

Arboga kommun har som långsiktigt mål att budgetera ett resultat uppgående till minst 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Prognosen för år 2018 visar på ett resultat på cirka 4,0 mkr, motsvarande 0,5 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

För år 2018 budgeterades ett resultat uppgående till 8,1 mkr vilket motsvarar cirka 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Även under år 2018 kommer kommunen att redovisa realisationsvinster av försäljningar, bland annat för försäljning av tomter i Hällarna.

För år 2019 uppgår det budgeterade resultatet till 8,4 mkr, vilket motsvarar 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. För åren 2019-2021 behövs effektiviseringar på drygt 11 mkr årligen för att uppnå ett resultat på 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Verksamhetens nettokostnader

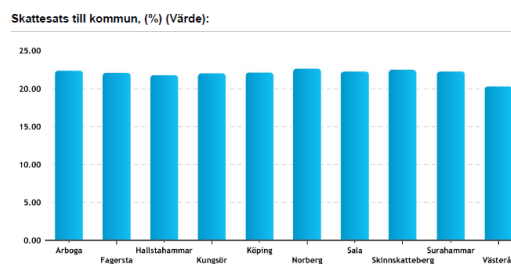
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning visar hur stor andel av skatteintäkterna som tas i anspråk för den löpande verksamheten. År 2017 uppgick verksamhetens nettokostnad till 98,5 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

För åren 2018 till 2021 uppgår den budgeterade nettokostnaden för verksamheten i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning till 99 procent per år.

Skatter, generella statsbidrag, utjämning samt avgifter

År 2016 höjdes skattesatsen i Arboga kommun med 0,65 procent till 22,51 procent för att år 2017 sänkas med 0,10 procent och uppgår sedan dess till 22,41 procent. I jämförelse med kommunerna i länet är det endast två kommuner som har högre skattesats än Arboga år 2018, Norbergs kommun med 22,66 procent samt Skinnskattebergs kommun med 22,51 procent. Lägst skattesats i länet har Västerås med 20,36 procent. Örebro och Eskilstuna har skattesatser på 21,35 respektive 22,08 procent. Landstingsskatten i Västmanlands län är år 2018 10,88 procent, vilket innebär en total kommunalskatt för Arbogaborna på 33,29 procent år 2018.

Skattesats per kommun i länet, 2018

Under budgetåret erhåller kommunen preliminära skatteintäkter samt en slutavräkning för föregående års skatteintäkter. Till årets skatteintäkter läggs även en prognos för slutavräkningen för budgetåret. SKL och andra bedömare gör regelbundet prognoser för skatteintäkter och skatteutjämning.

Budget för år 2019 samt flerårsplanen för åren 2020 – 2021 är baserad på SKL:s prognos i augusti månad 2018. Nedan framgår olika bedömningar av skatteunderlagsutvecklingen.

Skatteunderlagets utveckling 2017-2021

Procentuell förändring	2017-2021					
	2017	2018	2019	2020	2021	2017-2021
SKL okt	4,5	3,6	3,4	3,3	3,8	20,1
ESV aug	4,4	3,7	3,4	3,3	3,3	19,4
SKL aug	4,5	3,7	3,3	3,3	3,9	20,1
Reg apr	4,5	3,6	3,9	3,7	3,5	20,8

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, SKL.

Arboga kommuns egna skattekraft uppgår till 88 procent av rikets skattekraft (100 procent) för år 2018. I inkomstutjämningsen sker en utjämnings mellan kommunerna, vilket innebär att de kommuner som har en skattekraft över 115 procent delar med sig till de kommuner som ligger under 100 procent. Samtliga kommuner är garanterade 115 procent av medelskattekraften, vilket innebär att staten skjuter till mellanskillnaden. Staten har ett utgiftstak och när det uppnåtts kompenseras inte kommunerna fullt ut till 115 procent av medelskattekraften.

Kostnadsutjämningsen är en interkommunal utjämnings utan statliga bidrag. Syftet är att kommuner med ofördelaktig struktur ska kompenseras av kommuner med fördelaktig struktur. Systemet omfattar kommunernas struktur avseende barnomsorg, grundskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg, barn med utländsk bakgrund, äldreomsorg, befolkningsförändringar, byggstruktur, lönekostnader samt kollektivtrafik.

Regeringen beslutade i november 2016 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att göra en översyn av kostnadsutjämningsystemet för kommuner och landsting. Översynen skulle överväga om det nuvarande systemet i tillräcklig grad fångar upp större samhällsförändringar och med anledning av detta eventuellt föreslå förändringar i de delmodeller som finns, nya delmodeller eller om delmodeller ska utgå. I uppdraget ingick också att analysera möjligheterna att förenkla utjämningsen.

I oktober 2018 lämnades betänkandet till regeringen (Lite mer lika, SOU 2018:74). För många kommuner och landsting innebär förslaget stora förändringar. Sammantaget ökar omfördelningen med ett par miljarder kronor. Förändringarna föreslås genomföras år 2020, vilket ställer krav på en snabb beredning i regeringskansliet.

Genom regleringsbidraget reglerar staten bland annat huvudmannaskapsförändringar enligt den så kallade finansieringsprincipen. Från detta anslag minskas det belopp som utgår för att garantera alla kommuner 115 procent av medelskattekraften.

Från och med år 2004 finns ett interkommunalt utjämningsssystem för kommunernas kostnader enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och LASS (Lagen om assistansersättning). Systemet avser att utjämna kostnader kommunerna emellan utifrån insatser med mera inom verksamheten. År 2018 betalar kommunen 4,5 mkr (6,9 mkr år 2017) för LSS-utjämningsen medan den preliminära avgiften för åren 2019-2021 uppgår till 6,6 mkr per år.

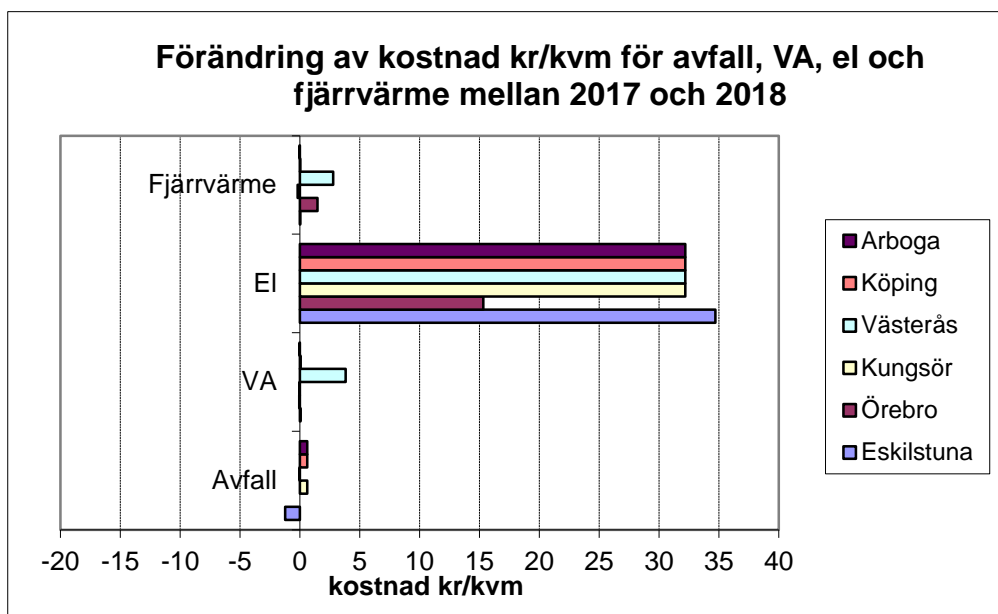
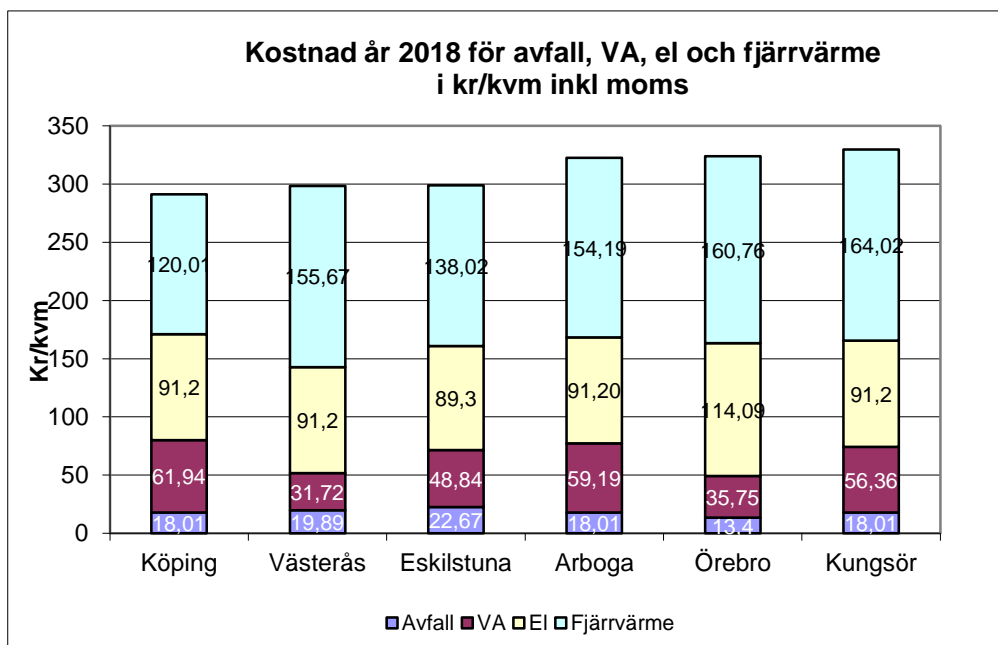
Från och med år 2008 tillgodoräknas kommunerna en fastighetsavgift som för år 2018 uppgår till 26,0 mkr och för åren 2019-2021 preliminärt uppgår till 26,3 mkr per år. De årliga intäktsförändringarna beror av förändringar i taxeringsvärdena på bostäderna inom kommunen samt ändrade gränsvärden för avgiftsuttaget.

Avgörande för beräkning av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnings är antalet invånare den 1 november året före budgetåret. Beräkningen av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnings har baserats på en befolkning på 14 050 invånare. Befolkningen 2018-06-30 uppgick till 14 059 invånare. Vid årsskiftet 2017/2018 uppgick befolkningen till 13 934 invånare.

Avgifter

Värme, vatten och avlopp, el och renhållning tillhör de nödvändiga nyttigheterna i alla bostadshus. Kostnaden för dem utgör i genomsnitt drygt en tredjedel av den totala boendekostnaden för flerbostadshus.

Den största utgiftsposten svarar uppvärmningen för. En jämförelse med några kommuner i regionen visar att det är skillnader i taxnivåerna för flerbostadshus mellan kommunerna.

Finansnetto

Finansnettot, finansiella intäkter reducerat med finansiella kostnader, uppgår år 2019 till 1,5 mkr. För åren 2020 och 2021 uppgår finansnettot till 4,6 mkr respektive 1,8 mkr.

De finansiella intäkterna består år 2019 till största delen av ränta på utlämnade lån till fastighetsbolagen (7,8 mkr), lån till Mälarenergi Elnät AB (6,1 mkr) samt lån till Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB (1,7 mkr). En utdelning på 2,0 mkr från Sturestadens Fastighets AB har budgeterats samtliga år i planperioden 2019-2021.

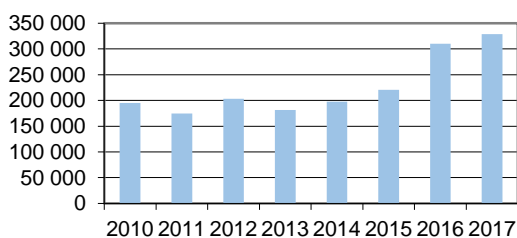
De finansiella kostnaderna år 2019 avser, förutom ränta på pensionsskulden, räntekostnader för upptagna lån, 3,4 mkr. Kommunens genomsnittliga låneränta uppgick till 0,92 procent år 2017. I oktober 2018 uppgår genomsnittsräntan till 0,80 procent.

Eget kapital

När Arboga kommun övergick till fullfundsmodell för redovisning av pensionsåtaganden år 2010 reducerades det egna kapitalet motsvarande den tidigare ansvarsförbindelsen, vilken uppgick till 347,9 mkr inklusive särskild löneskatt. Vid utgången av år 2017 uppgick det egna kapitalet till 328,7 mkr. Om prognos 2 för år 2018 blir verklighet ökar det egna kapitalet med 3,4 mkr till 332,1 mkr.

Utvecklingen av kommunens egna kapital framgår av nedanstående diagram.

Eget kapital (tkr)

Investeringar

De kommande åren finns stora behov av investeringar, både inom kommunen och i de kommunala företagen. År 2019 planeras för investeringar i kommunen på 60,0 mkr. För år 2019 finns ett utrymme för skattefinansierade investeringar på 16,2 mkr. De totala planerade skattefinansierade investeringar år 2019 uppgår till 27,8 mkr. Vissa investeringar kan lånefinansieras. För år 2019 uppgår de totala lånefinansierade investeringarna till cirka 32 mkr varav investeringar för exploatering uppgår till 8,5 mkr, va-investeringar till, 13,7 mkr, samt markförvärv, 10 mkr.

Utrymmet för skattefinansierade investeringar åren 2020-2021 uppgår till 16,7 mkr respektive 16,8 mkr. Investeringsplanen för skattefinansierade investeringar uppgår till 34,0 mkr år 2020 samt till 27,0 mkr år 2021. Önskemålen är betydligt högre samtliga år.

Likviditet och lån

Vid utgången av år 2017 uppgick koncernens likviditet till 138,4 mkr. Per 2018-08-31 har kommunen en likviditet på 110,4 mkr. Om investeringsplanen blir verklighet kommer nyupplåning att bli nödvändig under perioden. Kommunens checkkreditlöfte uppgår till 50 mkr. Checkkrediten är avsedd att användas vid tillfälliga likviditetsproblem.

Kommunens totala låneskuld uppgick 2018-08-31 till 408,0 mkr. Ingen nyupplåning planeras under år 2018. Under de kommande åren, 2019-2021, har beräknats en nyupplåning på totalt 120 mkr. Arboga kommun har tidigare varit internbank för Rådhuskoncernen men under år 2018 har beslutats att Rådhuskoncernen ska upplåna i egen regi.

Samtliga av kommunens lån amorteras fortlöpande.

Soliditet

Soliditeten beskriver kommunens långsiktiga ekonomiska styrka och visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel. Soliditeten bör långsiktigt öka eller vara oförändrad.

Soliditeten, beräknad inklusive samtliga pensionsförpliktelser, uppgick vid utgången av år 2017 till 23,6 procent (22,8 procent år 2016). Jämfört med genomsnittet i länet år 2017, som uppgick till 21 procent, har Arboga kommun en god soliditet. Arboga kommun har dock tappat i soliditetsutveckling jämfört med övriga kommuner i länet. Per 2018-08-31 uppgick soliditeten till 24,3 procent. Prognosen för år 2018 uppgår till 23,1 procent.

Vid utgången av år 2019 bedöms soliditeten uppgå till 24,6 procent. Vid utgången av åren 2020 och 2021 beräknas soliditeten uppgå till 24,6 procent samt till 24,7 procent.

Kommunens soliditet exklusive fullfondsredovisning uppgår vid utgången av år 2017 till 46,2 procent (46,3 procent år 2016). Per 2018-08-31 uppgick soliditeten till 47,3 procent. Prognosen för år 2018 uppgår till 44,8 procent. Vid utgången av år 2019 beräknas soliditeten uppgå till 46,6 procent. Vid utgången av åren 2020 och 2021 beräknas soliditeten uppgå till 45,5 procent samt 45,0 procent.

Ju högre soliditet desto större andel av tillgångarna har finansierats med egna medel.

Vid en bedömning av soliditetens utveckling är det viktigt att analysera orsakerna till förändringen. Soliditetens utveckling påverkas dels av utvecklingen av det egna kapitalet och dels av tillgångarnas förändring.

Nedan redovisas soliditetsutvecklingen för åren 2012-2017.

Soliditetsutveckling (procent)						
År	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade före år 1998	55	53	47	45	46	46
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser	20	18	17	18	23	24

Borgen

Kommunens borgensåtaganden uppgick till 52,3 mkr per 2018-08-31. Av de totala borgensåtagandena uppgår borgen till delägda bolag och kommunalförbund till 48,3 mkr, vilket utgör cirka 98 procent av de totala borgensåtagandena. Övriga borgensåtaganden uppgår till 1,3 mkr och består av borgen för förlustansvar egna hem, 0,1 mkr, samt borgen till Arboga golfklubb, 1,2 mkr.

Kommunen har inte åtaganden för så kallade fallskärmsavtal.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomi och förutsättningar påverkas av många olika faktorer. Nedan beskrivs effekten av några av dessa.

Känslighetsanalys	
Faktorer	Effekt mkr
Löneökning 1 procent	+ 5,7
Prisförändring 1 procent	+/- 3,9
Försörjningsstöd, ökning 1 procent	+ 0,2
Förändring skattesats 0,50 kr	+/- 14,3
Befolkningsförändring 100 invånare	+/- 5,2

Finansiell profil för Arboga kommun

Under hösten 2018 har Arboga kommun tillsammans med ytterligare fyra kommuner i länet deltagit i en jämförelse som utförts av Kommunforskning i Västsverige (Kfi) av finansiella nyckeltal.

Syftet med jämförelsen är att analysera var Arboga kommun befinner sig finansiellt i jämförelse med de övriga nio kommunerna i Västmanland. En jämförelse har även gjorts med rikets samtliga kommuner.

Profilen innehåller jämförelser utifrån fyra finansiella perspektiv och åtta nyckeltal. Nyckeltalen speglar kommunernas finansiella status. De fyra perspektiven är långsiktig betalningsberedskap eller kapacitet, kortsiktig betalningsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Profilen har omfattat åren 2008-2017. Nedan redovisas de senaste tre åren, 2015-2017. De nyckeltal som använts är skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, genomsnittligt resultat de senaste tre åren samt skattefinansieringsgrad av investeringar.

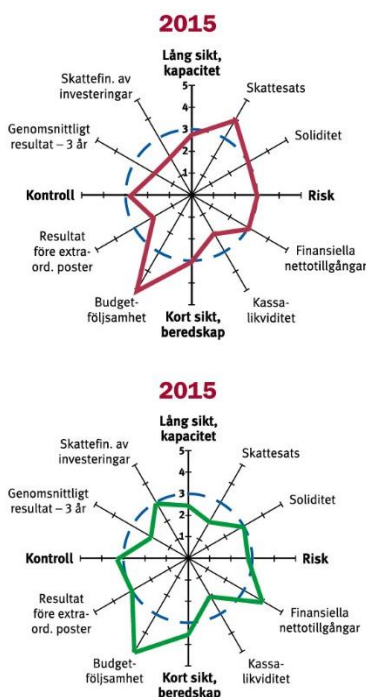
Arbogas profil för år 2017 visade att kommunen poängmässigt låg under snittet i länet för tre av fyra perspektiv. Det var kontroll över det finansiella resultatet, riskförhållande och långsiktig handlingsberedskap. Det övriga perspektivet, kortsiktig handlingsberedskap, låg på genomsnittet. Förklaringen till ovanstående utveckling var att poängen försvagades för budgetföljsamhet och skattesats under perioden. Däremot förbättrades poängen för finansiella nettotillgångar. Övriga fem nyckeltal förblev poängmässigt oförändrade under perioden.

Arbogas finansiella utveckling har under den studerade treårsperioden resulterat i en något försvagad finansiell profil. Detta innebär att utifrån profilen, jämfört med snittet i länet, hade Arboga vid utgången av år 2017 ett marginellt svagare finansiellt utgångsläge i förhållande till år 2015.

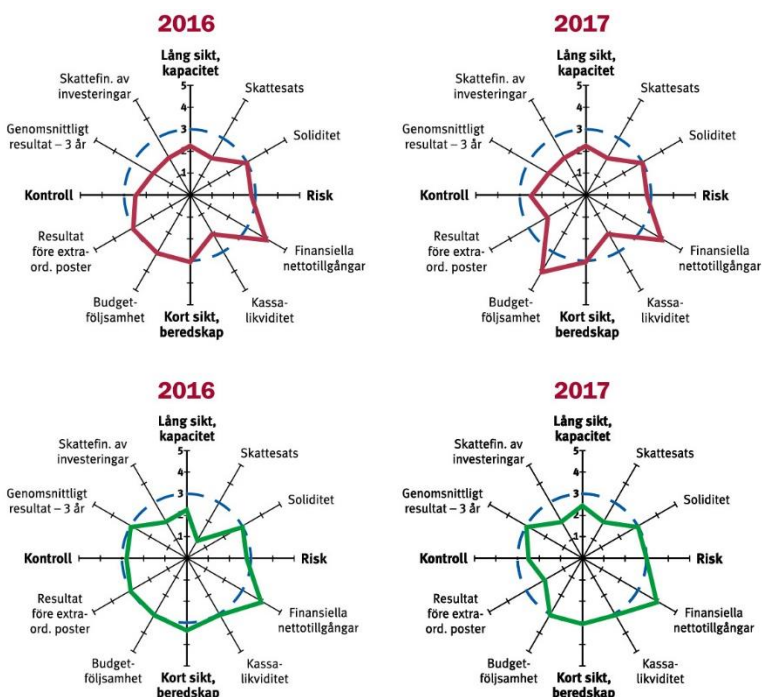
Arboga har ett tillfredställande finansiellt läge. Resultatnivån bör dock förbättras till runt 2-3 procent i förhållande till verksamhetens bruttokostnader för att möta förväntade framtida utmaningar. Detta kommer också stärka kommunens balansräkning och ge utrymme för att skattefinansiera framtida investeringar och på så sätt slippa en alltför ökad skuldsättning. Det är av största vikt att kommunen, om man har möjlighet, stärker sitt finansiella utrymme, eftersom de närmaste åren förväntas bli tuffa. Generellt i Sverige ökar befolkningen i de yngre åldersgrupperna, vilket ställer krav på fler förskolor, skolor och bostäder. Antalet äldre ökar också, vilket leder till stora investeringsbehov inom äldreomsorgen. Det finns dessutom för de flesta kommuner stora investeringsbehov inom va-verksamhet och annan infrastruktur.

De demografiska behoven och en hög investeringsvolym under de närmaste åren måste finansieras och en viktig grundpelare är då att redovisa ett resultat som finansierar merparten av investeringarna för att slippa öka skuldsättningen alltför kraftigt i kommunen. Då kommer framtida generationer inte tvingas finansiera vad tidigare generationer har konsumerat, utan kan få använda sina skatteintäkter fullt ut för egen konsumtion. Detta bör inte vara aktuellt för Arboga om kommunen bedriver en fortsatt ekonomistyrning med fokus på att stärka resultatnivån de kommande åren.

Arboga (Rött) jämför med Västmanland

Arboga (Grönt) jämfört med riket

EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR, NÄMNDERNAS FÖRUTSÄTTNINGAR SAMT EKONOMISKA RAMAR

Driftramar

Nämnderna ska uppnå sina och kommunfullmäktiges mål. Detta ska ske inom nämndens budgetram.

Den strategiska planen för åren 2019-2021 utmynnar i ekonomiska ramar för år 2019 och planeringsförutsättningar för åren 2020-2021 samt värdegrund, vision, strategiska områden samt kommunövergripande mål och mätningar för år 2019.

Planeringsförutsättningarna kommer sannolikt att ändras för de två sista åren i flerårsplanen, varför dessa planeringsramar är ytterst preliminära.

De ekonomiska ramarna består av 2018 års budget samt av kommunfullmäktige beslutade ramförändringar till åren 2019-2021. 2019 års budget och planen för åren 2020 och 2021 är uppräknade med nedanstående index.

Ekonomiska förutsättningar			
procent	2019	2020	2021
Personalkostnader	2,9	3,4	3,5
Externa kostnader (KPIF-KS)	1,8	2,1	2,0
Externa intäkter	2,5	2,8	2,8
Intern ränta kommunen	1,5	1,5	1,5
Intern ränta va	0,8	1,0	1,2

I central pott finns medel för personalkostnadsökning inklusive arvoden. Dessa pottar kommer att fördelas till styrelsen och nämnderna när underlag finns. För år 2019 bedöms lönekostnaderna öka med 2,9 procent, för år 2020 med 3,4 procent samt för år 2021 med 3,5 procent.

De externa kostnaderna har för år 2019 uppräknats med 1,8 procent vilket är utifrån SKL:s bedömning av KPIF-KS utvecklingen (KPIF-KS avser kostnadsprisindex med fast ränta och konstant skatt). För åren 2020 och 2021 har motsvarande uppräknings skett med 2,1 procent respektive 2,0 procent.

De externa intäkterna har för år 2019 uppräknats med 2,5 procent jämfört med år 2018. För åren 2020 och 2021 har externa intäkter uppräknats med 2,8 procent.

Kommunens internränta ändrades år 2018 till 1,75 procent. År 2017 uppgick internräntan till 5 procent. I samband med samarbetet kring nytt ekonomisystem har Arboga kommun anpassat sig till övriga kommuner i samverkan. Köpings, Kungsörs samt Surahammars kommuner använder den internränta som SKL rekommenderar och som uppgår till 1,5 procent för år 2019. Kommunens externa genomsnittsränta uppgår i oktober 2018 till 0,80 procent.

För interna intäkter och kostnader gäller att en viktning av löneindex och index för externa kostnader och intäkter ska utgöra underlag för höjning av de interna posterna. En överenskommelse måste ske mellan parterna senast den sista februari året innan budgetåret. Det är av stor vikt att interna poster i respektive nämnds budget är avstämda mellan köpande och säljande nämnd innan respektive nämnd fastställer sin budget för år 2019. Skriftliga avtal ska upprättas. Budgeten för styrelsen och nämnderna år 2019 ska finnas inrapporterad i ekonomisystemet senast 2019-03-01.

Driftredovisning

Den politiska prioriteringen och övriga förändringar av kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens och nämndernas ramar för år 2019 framgår av nedanstående tabell.

SPECIFISERAD DRIFTREDOVISNING	RAM 2018	Indexuppräknings netto	Politisk prio övrigt	Effektivisering 1,5%	RAM 2019
Belopp i tkr					
Kommunfullmäktige och kommunstyrelse inkl. teknisk förvaltning	116 660	735	1 127	-1 516	117 005
<i>Kommunfullmäktige inkl. Revision & Valnämnd</i>	<i>3 027</i>	<i>31</i>	<i>47</i>	<i>-46</i>	<i>3 059</i>
<i>Överförmynderi</i>	<i>1 454</i>	<i>0</i>	<i>41</i>	<i>0</i>	<i>1 495</i>
<i>Kommunstyrelse</i>	<i>45 548</i>	<i>407</i>	<i>135</i>	<i>-729</i>	<i>45 360</i>
<i>Avgifter till VMKF</i>	<i>14 176</i>	<i>0</i>	<i>904</i>	<i>0</i>	<i>15 080</i>
<i>Avgifter till VMMF</i>	<i>4 833</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>4 833</i>
<i>Teknisk förvaltning</i>	<i>47 622</i>	<i>297</i>	<i>0</i>	<i>-741</i>	<i>47 178</i>
Barn- och utbildningsnämnd	327 044	928	0	-4 747	323 225
Fritids- och kulturnämnd	40 687	78	0	-577	40 187
Socialnämnd	303 258	834	0	-4 332	299 760
SUMMA NÄMNDER	787 648	2 575	1 127	-11 172	780 178

Driftramar per nämnd

DRIFTRAMAR PER NÄMND	Budget	Budget	Plan	Plan
Belopp i tkr	2018	2019	2020	2021
Kommunfullmäktige och kommunstyrelse inkl. teknisk förvaltning	116 660	117 005	116 806	116 806
<i>Kommunfullmäktige, inkl. Revision & Valnämnd</i>	<i>3 027</i>	<i>3 059</i>	<i>2 859</i>	<i>2 859</i>
<i>Kommunstyrelse</i>	<i>66 011</i>	<i>66 768</i>	<i>66 768</i>	<i>66 768</i>
<i>Teknisk förvaltning</i>	<i>47 622</i>	<i>47 178</i>	<i>47 178</i>	<i>47 178</i>
Barn- och utbildningsnämnden	327 044	323 225	323 225	323 225
Fritids- och kulturnämnden	40 687	40 187	40 187	40 187
Socialnämnden	303 258	299 760	299 760	299 760
SUMMA NÄMNDER	787 648	780 178	779 978	779 978
Effektivisering ofördelad (ack. År 2021)	0	0	-11 172	-22 344
Pensionskostnader	-14 698	-1 898	3 590	5 337
Central pott löner och arvoden - ackumulerat	2 385	6 500	22 184	41 105
Central pott löner - 2019-2021: 2,9%, 3,4%, 3,5%	5 941	15 684	18 921	20 140
Central pott arvoden	0	181	399	632
KF/KS anslag för oförutsett	1 550	1 550	1 550	1 550
Nettokostnad Tornet	10 948	11 129	11 129	11 129
Ram gamla fastighet	1 639	1 639	1 639	1 639
Pott för nya hyresökningar	14 664	14 483	14 483	14 483
Koncerninterna hyresökningar	0	1 656	3 622	5 534
Central pott Hälsa	500	0	0	0
Flytt It-verksamhet	500	500	500	500
Förändring kapitalkostnader	12 590	-2 070	866	1 298
Indexpott övr. intäkter och kostnader	0	1 164	5 723	10 149
Justering finansiella kostnader i nämndernas ramar	-49	-49	-49	-49
SUMMA TOTALT	823 618	830 646	853 364	871 082
Intern ränta	-21 626	-5 110	-7 447	-8 228
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	801 992	825 536	845 917	862 854
Varav avskrivningar	24 478	21 843	22 442	22 093

Investeringsplan

En investering definieras som ett inköp som är avsett att innehas stadigvarande i kommunen och som har en ekonomisk livslängd på minst tre år samt överstiger ett prisbasbelopp exklusive moms (46 500 kr år 2019). Förutom ovanstående definitioner av investering finns det från år 2014 två olika synsätt som styr om inköpet är att betrakta som en investering. För mer detaljer om investeringar se "Redovisnings- och budgetprinciper för investeringar".

Prestandahöjande synsätt: Inventarier, exempelvis möbler, som ersätts utan att prestandahöjning sker är att betrakta som underhåll och ska redovisas som driftkostnad. Endast om prestandahöjning sker får mellanskillnaden redovisas som investeringsutgift.

Komponentsynsätt: Förväntas en betydande skillnad i förbrukning av olika delar av en anläggningstillgång ska denna anläggningstillgång delas upp i komponenter. Arboga kommun har infört komponentavskrivning på materiella anläggningstillgångar i sin helhet under år 2015. Det innebär att byts en komponent ut är denna en ny investering och den gamla utrangeras.

Investeringsramar

Styrelsen och nämnderna tilldelas en årlig investeringsram. En prioritering sker av styrelsen och nämnderna av de investeringar som anses mest angelägna. Styrelsen och nämnderna ansvarar för att investeringsramen inte överskrids. Om akut behov av en investering uppstår förutsätts en omprioritering ske inom styrelsens eller nämndens investeringsram.

För större och/eller strategiska investeringar beslutar kommunfullmäktige om specifikt anslag. Dessa större/strategiska investeringar ska hållas inom den av kommunfullmäktige beslutade ramen under maximalt en femårsperiod. Förskjutningar mellan åren kan ske och uppföljning ska ske vid prognostillfällen och i samband med kompletteringsbudget.

Kompletteringsbudget, för investeringar som inte slutförts inom kalenderåret, beslutas av kommunfullmäktige i samband med beslut om årsredovisning. Kompletteringsbudget medges endast för de investeringar som inte hunnit slutföras under det aktuella kalenderåret.

För samtliga investeringar med bedömd investeringsutgift över 1,0 mkr ska lyftplan lämnas till kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret, för planering av likviditeten.

Uppföljning av större/strategiska investeringar, som kommunfullmäktige beslutat om, återspeglaras till kommunfullmäktige så snart ett investeringsprojekt tagits i bruk. I övrigt sker uppföljning av pågående investeringsprojekt i samband med prognoser samt i november månad i samband med den månatliga prognosen som redovisas till kommunstyrelsen.

Investeringsplanen från och med år 2020 kan komma att omprövas senare.

Nedan redovisas ramen för skattefinansierade investeringar det vill säga det som kan finansieras med eget kapital.

Investeringsutrymme						
Belopp i mkr	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Avskrivningar	24 478	21 843	22 442	22 093	22 000	22 000
Resultat	8 064	8 325	8 521	8 707	8 900	9 100
Amorteringar upptagna lån	- 15 000	- 14 000	- 14 000	- 14 000	- 14 000	- 14 000
Amorteringar utlämnade lån	3 000	-	-	-	-	-
Utrymme	20 542	16 168	16 963	16 800	16 900	17 100

Investeringsramar per nämnd

Investeringsplan 2018-2023	Budget inkl. kompl.budget	Budget	Plan	Plan	Plan	Plan
Belopp i tkr	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kommunfullmäktige, markförvärv	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Kommunstyrelse	2 842	800	800	800	800	800
Teknisk förvaltning	112 924	46 150	61 600	55 750	40 550	52 000
- Varav skattefinansierade	23 065	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
- Varav Herrgårdsbron	25 000	0	0	0	0	0
- Varav exploatering	53 809	8 500	19 800	22 000	6 000	18 000
- Varav köksinventarier	0	0	1 700	0	0	0
- Varav fiber	0	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
- Varav va-verksamhet	11 050	13 650	16 100	9 750	10 550	10 000
Barn- och utbildningsnämnd	1 000	1 000	2 800	700	500	500
Fritids- och kulturnämnd	2 671	1 000	700	500	2 000	300
Socialnämnd	1 062	1 000	4 000	1 000	300	400
SUMMA TOTALT	130 499	59 950	79 900	68 750	54 150	64 000
- Varav skattefinansierade	30 640	27 800	34 000	27 000	27 600	26 000
- Varav va-verksamhet, lånefinansiering	11 050	13 650	16 100	9 750	10 550	10 000
-Varav exploatering, lånefinansiering	53 809	8 500	19 800	22 000	6 000	18 000
-Varav markförvärv, lånefinansiering	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
-Varav Herrgårdsbron, lånefinansiering	25 000	0	0	0	0	0
Utrymme för skattefinansierade investeringar	20 542	16 168	16 693	16 800	16 900	17 100
Skillnad utrymme-plan	-10 098	-11 632	-17 307	-10 200	-10 700	-8 900

Investeringsbehov i verksamhetslokaler ägda av Rådhuset i Arboga AB

För att få en helhetsbild över kommunkoncernens investeringar redovisas nedan de verksamhetslokalprojekt som finns prioriterade de kommande åren med totalbelopp för respektive år. I lokalförsörjningsplanen finns ytterligare projekt prioriterade av nämnderna.

Investeringarna sker i fastighetsbolagen. En lokalpott med början år 2017 har skapats. Syftet med lokalpotten är att möta ökade hyreskostnader i kommunens verksamheter i samband med verksamhetsanpassningar av lokaler. Anslaget för år 2017 uppgår till 14 mkr. För år 2018 har avsatts 647 tkr till lokalpotten. För åren 2019 och 2020 har inga ytterligare avsättningar gjorts. Dessa år behövs årligen avsättas medel till hyrespotten för att möta ökade hyreskostnader om de planerade projekten ska bli verklighet. Övriga utökade kostnader som till exempel ökade personalkostnader finns inte med i beräkningarna. I Strategisk och ekonomisk plan åren 2018-2020 uppgick de prioriterade lokalinvesteringarna till cirka 630 mkr. I samband med att projekten förskola och vård- och omsorgsboende har startats och noggrannare kalkyler har utarbetats har investeringsnivån utökats till nästan 739 mkr. Anledningen till utökningen är huvudsakligen att samtliga utgifter inte fanns beräknade i de ursprungliga kalkylerna. I beloppen nedan ingår ursprungliga belopp för gruppbostad, LSS, samt för ny Gäddgårdsskola.

INVESTERINGSBEHOV	2017	2018	2019	2020	2021-22	SUMMA
Belopp i tkr						
Fasanens förskola, modul	X					X
Nicolai kulturhus, ventilation	X	X				X
Vasagymnasiet, kök	X	X				X
Ny förskola, Marknaden	X	X	X	X		X
Gäddgårdsskolan, ny skola				X		X
Nybyholmsskolan, ytskikt		X				X
Norrgårdens förskola, ny avdelning + utemiljö	X	X				X
Nytt vård- och omsorgsboende	X	X	X	X		X
Ny gruppbostad, yngre LSS			X			X
SUMMA INVESTERINGSBEHOV	12 700	89 800	210 900	415 000		738 900

Kommunfullmäktige, revision och valnämnd

Kommunfullmäktige

Beslutanderätten i kommuner utövas av folkvalda församlingar. Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet. Fullmäktige tillsätter de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra kommunens uppgifter enligt särskilda författningar och för verksamheten i övrigt.

Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen som mål och riktlinjer för verksamheten samt budget, skattesats och andra viktiga ekonomiska frågor.

Partistöd utbetalas till de partier som fått mandat och tagit plats i fullmäktige. Partistödet består av ett grundstöd samt ett mandatstöd. Grundstödet är lika för samtliga partier som är representerade i fullmäktige. Mandatstödet utges per mandat i fullmäktige. Mandatstöd utgår till bemannad plats i fullmäktige. Med bemannad plats avses att länsstyrelsen utsett en person som besätter mandatet. För år 2019 uppgår grundstödet till 32 014 kr, vilket är oförändrat jämfört med år 2018. Mandatstödet sänktes från 11 486 kronor år 2018 till 10 000 kronor för år 2019. Partistödet betalas ut i sin helhet den första veckan i januari det år det avser. Under valår betalas partistöd ut vid två tillfällen, i januari och i oktober. Partier, som fått partistöd, ska redovisa till kommunfullmäktige hur stödet använts.

Revision

De förtroendevalda revisorerna är kommunfullmäktiges kontrollorgan. De granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom styrelsen och nämnderna är tillräcklig.

Valnämnd

Valnämnden ansvarar för administrationen av allmänna val, val till EU-parlamentet samt folkomröstningar. Nästa val är EU-valet som infaller under år 2019.

Budget och plan

I budgeten för år 2019 har den totala driframen för kommunfullmäktige inklusive revision och valnämnd ökat med totalt 32 tkr jämfört med år 2018.

Av totalt 31 tkr netto i indexuppräknning för externa intäkter och externa kostnader avser 20 tkr kommunfullmäktige, 10 tkr revision och 1 tkr valnämnden.

Kommunfullmäktige ska enligt nya kommunallagen bereda revisionens budget och presidiet har beslutat att utöka revisionens budget med 47 tkr, bland annat för inköp av läsplattor.

Effektivisering motsvarande 1,5 procent av 2018 års budgetram motsvarar 46 tkr.

År 2019 är det val till EU- parlamentet. År 2020 minskas valnämndens budget med 200 tkr.

Investeringsbudget 10 000 tkr avser strategiska markförvärv.

I tabellerna nedan redovisas drift- och investeringsbudget för åren 2018 och 2019 samt ekonomisk plan för drift åren 2020 och 2021. Planen för investeringar avser åren 2020-2023.

KOMMUNFULLMÄKTIGE, REVISION & VALNÄMND	Ram 2018	Indexuppräknning netto	Politisk prio	Effektivisering 1,5 %	Ram 2019
Belopp i tkr					
Driftbudget	3 027	31	47	-46	3 059
-Varav kommunfullmäktige	2 106	20	0	-46	2 080
-Varav valnämnd	216	1	0	0	217
-Varav revision	705	10	47	0	762

KOMMUNFULLMÄKTIGE, REVISION & VALNÄMND	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Belopp i tkr						
Driftbudget	3 027	3 059	2 859	2 859		-
-Varav kommunfullmäktige	2 106	2 080	2 080	2 080		
-Varav valnämnd	216	217	17	17		
-Varav revision	705	762	762	762		
Investeringsbudget	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Markförvärv	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande samordning av kommunens verksamheter. Styrelsen ska även se till att nämnderna och de kommunala företagen fullgör sina uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Verksamheter som rör kansli, personal, ekonomi, övergripande samhällsplanering, kommunikation och information, lokaler, marknadsföring, näringsliv och turism är organiserade under kommunstyrelsen.

Utmaningar åren 2019 – 2021

Enligt befolkningsprognosen kommer Arbogas befolkning fortsätta att öka. Samtidigt sker en demografisk förändring, befolkningen i Sverige utgörs i allt högre grad av äldre. Förändringen i Arboga går fortare än i riket i övrigt. Totalt sett kommer det bli ett större antal äldre människor än tidigare som kan komma att behöva samhälleliga insatser.

Befolkningsökningen och den demografiska förändringen ställer stora krav på kommunen som till exempel fler bostäder och ökad kommunal service. När resurserna är begränsade ställs ökade krav på långsiktighet och prioritering. Kommunstyrelsens arbete med översikts- och boendeplanering, befolkningsprognoser och lokalförsörjningsplanering blir viktiga redskap för de utmaningar som befolkningsförändringar ger.

Strategiska markförvärv krävs för att möjliggöra för byggande av framtida bostäder och verksamhetsanpassade lokaler för kommunens verksamheter. Kommunen behöver även tillgång till markområden i strategiska och intressanta lägen för att kunna möta etableringsförfrågningar och kommande behov av exploateringar.

Kommunens arbete för ett bättre företagsklimat är betydelsefullt för ett växande näringsliv i kommunen. Tydliga processer, ett gott bemötande och en snabb hantering är viktiga utmaningar för att Arboga kommun ska vara en attraktiv plats för befintliga företag såväl som nya etableringar. En fortsatt strategi för kommunen är att skapa fler naturliga mötesplatser mellan kommun och företag

För kommunen är det centralt att ha en dialog med Arbogaborna. Undersökningar visar att Sveriges invånare vill påverka de lokala frågorna mer än i valet var fjärde år. Samtidigt ökar kravet på digital information och service. Det ställer krav på att kommunen har ett gott bemötande och kan tillhandahålla information som är tillgänglig för alla. Medborgardialog kan vara ett effektivt sätt att låta medborgarna vara med och påverka den lokala utvecklingen.

Kommunens verksamheter står inför stora pensionsavgångar och det råder brist på ett flertal yrkesgrupper. Personalförsörjningen blir en utmaning. Konkurrensen om arbetskraften är stor och det är viktigt att kommunen erbjuder en attraktiv arbetsmiljö för att kunna rekrytera och behålla arbetskraft. Att förankra kommunens värdegrund PUMI, och utveckling av chefs- och ledarskapet blir viktiga delar i arbetet med att uppnå målet om en attraktiv arbetsgivare.

Arboga kommun har tagit fram en långsiktig finansiell analys. Den kartlägger kommunens främsta utmaningar fram till år 2030. Analysen visar bland annat på en förändring i demografin och stora investeringar som innebär ökade kostnader. För att ta höjd för utmaningarna arbetar kommunen med effektiviseringar, ökad digitalisering och att fördjupa samverkan mellan kommunerna i Arboga, Köping och Kungsör.

Den påbörjade omorganisationen av tekniska förvaltningen är en effektiviseringsåtgärd för att på längre sikt klara de utmaningar som kommunen står inför och för att få en snabbare process i samhällsplaneringen. Organisationsförändringar kan innebära risk på kort sikt att förlora medarbetare, men på längre sikt kan det innebära bättre möjligheter att rekrytera rätt kompetens. Ny teknik och digitalisering är några av nycklarna för att hitta nya effektiva arbetssätt, smartare tjänster och att kunna tillmötesgå människors förväntningar. Det här innebär stora utmaningar, det är få kommuner som har kompetens eller resurser för att klara denna verksamhetsutveckling. Ökad kommunal samverkan är därför nödvändig.

I den fördjupade samverkan mellan Köpings, Arboga och Kungörs kommuner är utmaningen att hitta nya vägar för att klara välfärdsåtagandena. Det kräver organisationer som vågar tänka nytt, som har mod och uthållighet innan det ger önskad effekt. En viktig pusselbit som gör samverkan i KAK unik är att näringslivet är en part som driver arbetet framåt. Utgångspunkten för samverkan är i första hand att utveckla verksamheter för ökad kvalitet och effektivisering, inte att spara in på resurser.

Budget och plan

Kommunstyrelsens ekonomiska ram för år 2019 har utökats med totalt 757 tkr jämfört med år 2018. Indexuppräknning för externa intäkter och kostnader ökar ramen med 407 tkr.

Den politiska prioriteringen år 2019 uppgår till 1 080 tkr och avser 41 tkr till överförmyndarnämnden, 904 tkr till VMKF för löneökningar, arkivarietjänst, Office 365 samt för intranät. Till Brottsofferjouren har anslagits 85 tkr och till utökning av antalet ledamöter i kommunstyrelsens arbetsutskott, med anledning

av att tekniska nämnden läggs ned, har ökat budgeten med 50 tkr.

En effektivisering motsvarande cirka 1,5 procent av kommunstyrelsens ram år 2018 minskar ramen med 729 tkr. Investeringsbudgeten för år 2019 uppgår till 800 tkr.

I tabellerna nedan redovisas drift- och investeringsbudget för åren 2018 och 2019 samt ekonomisk plan för drift åren 2020 och 2021. För investeringar avser planen åren 2020-2023.

KOMMUNSTYRELSEN	Ram 2018	Indexuppräknning netto	Politisk prio	Effektivisering 1,5 %	Ram 2019
Belopp i tkr					
Driftbudget	66 011	407	1 080	-729	66 768

KOMMUNSTYRELSEN	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Belopp i tkr						
Driftbudget	66 011	66 768	66 768	66 768		
Kommunstyrelse	45 548	45 360	45 360	45 360		
Överförmyndarnämnd	1 454	1 495	1 495	1 495		
Avgifter till VMKF	14 176	15 080	15 080	15 080		
Avgifter till VMMF	4 833	4 833	4 833	4 833		
Investeringsbudget	2 842	800	800	800	800	800
-Varav skyltar	742	0	0	0	0	0
-Varav verksamhetssystem	2 100	800	800	800	800	800

Teknisk förvaltning

Kommunfullmäktige har beslutat att tekniska nämnden ska upphöra från och med 2019-01-01. Ny organisation för verksamheten är inte fastställd i nuläget varför verksamheten organisatoriskt läggs under kommunstyrelsen i avvaktan på att organisationsutredningen blir färdigställd. Den tekniska förvaltningen ansvarar för kommunens gator, parker, skogar och mark, vatten- och avloppsverksamhet samt den fysiska planeringen som består av att ta fram detaljplaner och områdesbestämmelser. Förvaltningen har vidare ansvaret för kommunens markinnehav och exploateringsärenden, trafikfrågor, natur- och kulturmiljövårdsfrågor samt kommunens kart- och mättningsverksamhet. Till tekniska verksamhetens ansvarsområde hör även kostverksamhet och lokalvård.

Utmaningar åren 2019 – 2021

Det kommer att behövas bostäder och boendemiljöer som är anpassade för olika behov och kommunen har en viktig roll när det gäller att öka bostadsbyggandet. Lagkravet är att kommunen ska planera bostadsförsörjningen i syfte att skapa förutsättningar för alla att leva i goda bostäder.

För att möjliggöra Arbogas tillväxt, och säkra tillgången till mark för framtida utbyggnad, är det viktigt att kommunen avsätter resurser för strategiska markförvärv. Det krävs också investeringsmedel för utredning och anläggning av infrastruktur. Med nya områden tillkommer skötselutgifter och behov av drift och underhåll av gator, gång- och cykelvägar, parkeringar, torg, parker och skogsområden. I samband med utbyggnad av nya områden bör lösningar för dricksvattenförsörjning och avlopp utredas.

I den nationella livsmedelsstrategin, med sikte mot år 2030, finns bland annat uppdrag om svinnreducerande åtgärder för att minska matsvinnet i hela livsmedelskedjan från producent till konsument. Ett annat uppdrag är att nå 60 procent ekologiskt i inköp av livsmedel till år 2030. Med nuvarande prisläge kan det innebära ökade kostnader för råvaror.

Arboga deltar i fortsättningen av projektet "Fossilfria och effektiva kommunala transporter". Syftet är att rusta de offentliga organisationerna att möta 2030-målet om en fossil oberoende fordonsflotta. Omställningen till elbilar kräver en utbyggnad av laddinfrastruktur och tillräcklig kapacitet i elförsörjningen.

Tekniska verksamheternas investeringsbehov 2019-2023 avser främst exploateringar för bland annat bostäder samt kommunal service, infrastruktur, stabilitetsåtgärder längs Arbogaån och omvandlingsområden med krav på utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp.

De satsningar som påbörjats för att kunna erbjuda ett snabbt och säkert bredband till medborgare, företag samt kommunens verksamheter behöver fullföljas.

Behov av nya och förändrade lokaler utifrån tekniska verksamheter har inarbetats i den strategiska lokalförsörjningsplanen.

Utredningsuppdrag inom va-verksamhet och GIS pågår och berör tekniska förvaltningens verksamhetsområde. Det pågår även en dialog om det finns ytterligare samverkansområden inom driften. Även kostverksamheten har föreslagits som ett möjligt utredningsområde.

En viktig funktion som digitala verktyg har är att skapa förutsättningar för rättsäkra beslut, bra service till medborgarna och att förmedla korrekta data, inte minst i samband med samhällskriser som till exempel bränder, översvämningar, elavbrott eller vattenbrist.

Budget och plan

Tekniska verksamhetens ekonomiska ram har minskats med 444 tkr jämfört med år 2018.

Indexuppräknning för externa intäkter och externa kostnader ger en ramökning på 297 tkr.

Effektivisering med cirka 1,5 procent av 2018 års budget minskar ramen med 741 tkr.

Investeringsramen uppgår för år 2019 till 46 150

tkr totalt, varav 20 000 tkr avser skattefinansierade investeringar. 8 500 tkr avser exploateringar, 4 000 tkr avser fiber och 13 650 tkr avser investeringar i va-verksamhet.

I tabellerna nedan redovisas drift- och investeringsbudget för åren 2018 och 2019 samt ekonomisk plan för drift åren 2020 och 2021. För investeringar avser planen åren 2020 till 2023.

TEKNISK VERKSAMHET	Ram 2018	Indexuppräknning netto	Effektivisering 1,5%	Ram 2019
Belopp i tkr				
Driftbudget	47 622	297	-741	47 178

TEKNISK VERKSAMHET	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Belopp i tkr						
Driftbudget	47 622	47 178	47 178	47 178		
Investeringsbudget	112 924	46 150	61 600	55 750	40 550	52 000
– Varav skattefinansierade	23 065	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
– Varav Herrgårdsbron	25 000	0	0	0	0	0
– Varav exploatering	53 809	8 500	19 800	22 000	6 000	18 000
– Varav fiber	0	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
– Varav köksinventarier	0	0	1 700	0	0	0
– Varav va-verksamhet	11 050	13 650	16 100	9 750	10 550	10 000

Barn- och utbildningsnämnd

Barn- och utbildningsnämnden fullgör, genom att själv anordna eller genom att köpa skolplatser, kommunens uppgifter inom utbildningsområdet. Nämndens ansvar omfattar förskola, fritidshem, förskoleklass, grund- och grundsärskola, gymnasium och gymnasiesärskola, riksgymnasium för brottning, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, yrkeshögskola, högskoleutbildning och uppdragsutbildning. Nämnden ansvarar vidare för del av ungdomskontakten samt elevhemsverksamhet för gymnasieelever. Nämnden utövar kommunens tillsyn över enskild förskoleverksamhet i Arboga kommun.

Utmaningar åren 2019 – 2021

Lärarkåren står inför omfattande pensionsavgångar samtidigt som färre utbildar sig till lärare. För att fortsätta vara en attraktiv skolkommun är det viktigt att kommunen lyckas rekrytera och behålla pedagoger med rätt behörighet. En rekryteringsstrategi är framtagen i kommunen och på förvaltningen vilken kommer att användas som underlag i det fortsatta arbetet.

Ett sämre ekonomiskt läge och ökat antal barn/elever ställer högre krav på verksamheterna. Genom planerade och påbörjade lokalprojekt kommer kostnaderna för lokalerna att öka. En annan utmaning för samtliga verksamheter är att vara konkurrenskraftiga och kunna erbjuda en löneutveckling i nivå med omvärlden för att rekrytera och behålla de bästa pedagogerna.

Nämnden har ett behov av lokaler då många lokaler är temporära. Ny förskola på Marknaden kommer avhjälpa en del av den problematiken men inte fullt ut.

Att byggnationen av Gäddgårdsskolan blir av är också av största vikt. Nämnden står inför en ökning av antalet barn och elever främst inom förskolan men även övriga verksamheter, vilket innebär att fler platser behöver skapas.

Verksamheternas resultat är goda men nämnden behöver verka för att bibehålla dessa samt sträva efter att resultaten ska bli ännu bättre.

Samverkan inom Kungsörs, Arboga och Köpings kommuner (KAK) handlar mer om ökad kvalitet i verksamheten än om att kunna genomföra ekonomiska effektiviseringar.

Barn- och utbildningsnämnden har sedan år 2011 en satsning på digitalisering i skolan. Dock finns inte medel avsatta för regeringens nya krav.

Budget och plan

Barn- och utbildningsnämndens ram för år 2019 har minskats med totalt 3 819 tkr jämfört med år 2018.

Indexuppräknig för externa intäkter och externa kostnader ökar ramen med 928 tkr netto.

Effektivisering motsvarande cirka 1,5 procent av

2018 års budget reducerar ramen med 4 747 tkr.

Barn- och utbildningsnämndens investeringsram för år 2019 uppgår till 1 000 tkr.

I tabellerna nedan redovisas drift- och investeringsbudget för åren 2018 och 2019 samt ekonomisk plan för drift åren 2020 och 2021. För investeringar omfattar planen åren 2020-2023.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	Ram 2018	Indexuppräknig netto	Effektivisering 1,5%	Ram 2019
Belopp i tkr				
Driftbudget	327 044	928	-4 747	323 225

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Belopp i tkr						
Driftbudget	327 044	323 225	323 225	323 225		
Investeringsbudget	1 000	1 000	2 800	700	500	500

Fritids- och kulturnämnd

Fritids- och kulturnämnden fullgör kommunens uppgifter inom fritids- och kulturverksamheten. Nämnden ansvarar för biblioteket, Ekbacksbadet, ungdomsenheten med kulturskola samt verksamheter inom förening och idrott. I bibliotekets verksamhet ligger även ansvar för kommunens konstsamling och att vara rådgivande vid konstnärlig utsmyckning.

Utmaningar 2019-2021

Arbogas befolkningsökning ställer krav på ett bra fungerande fritids- och kulturliv. Utmaningen är att möta framtida krav inom stramare ekonomiska ramar kommande år. Även verksamhetsområden som inte tillhör kärnverksamheten behöver få utvecklas för att kunna bidra till nyinflyttning och en attraktiv kommun.

För fritids- och kulturnämndens ansvarsområden innebär detta krav på prioriteringar, effektiviseringar och omfördelningar av nuvarande resurser för att skapa möjligheter för utveckling av verksamheterna trots reduceringskrav. En förutsättning för detta är dock att nämnden inte får extra reduceringskrav utifrån att verksamheten inte betraktas som ett kärnuppdrag.

Nämnden kommer inom de närmaste åren ha ett behov av att rusta äldre och slitna anläggningar för att bibehålla den höga nöjdhet som finns i Arboga med fritids- och kulturutbudet. En stor utmaning är kompetensförsörjningen där framförallt lärare inom musikundervisning är svårrekryterade.

Fritidsbanken i Arboga ger alla barn och ungdomar möjligheter att låna sport- och fritidssaker. Fritidsbanken är som ett bibliotek med fritidsutrustning och konceptet bygger på att alla kan låna och att allt är gratis. Verksamheten har ett stort miljöfokus.

Satsningar på anläggningar som spontanidrottsplatser och elbelysning av motionsspår kommer alla medborgare till del och främjar hälsa, integration och stadens attraktivitet. En utmaning för nämnden är förändringarna inom föreningslivet med ett färre antal medborgare som vill vara föreningsaktiva. Arbetet med att anlägga en spontanidrottsplats i Bergmansparken i Arboga har kommit igång under år 2018 och kommer att färdigställas under år 2019.

En utveckling av bokningssystemet i sporthallarna, med möjlighet för enskilda att direktboka enstaka träningstillfällen, ger ökade möjligheter till spontanidrott för icke föreningsanslutna utövare.

Arboga har ett rikt föreningsliv och satsningar på samverkan och stöd till föreningar är viktiga för att skapa fritids- och kulturaktiviteter. Fritids- och kulturverksamheter med dess möjligheter till mötesplatser är en viktig del i integrationsarbetet.

En digitaliserad ärendeprocess kommer vara till nytta även för en effektiviserad nämndadministration på fritids- och kulturförvaltningen.

Förvaltningen har deltagit i kommunens utvecklingsarbete runt GIS, geografiskt informationssystem, vilket skulle kunna innebära moderna kommunikationssätt och medborgardialog.

Det finns ett stort behov av den spontana idrotten i Arboga. Det finns önskemål om en skateanläggning och kickbikeanläggning i Arboga.

Mekens fotbollsplaner används flitigt av Arbogas yngsta fotbollsspelare. Planerna är hårda, gropiga och svåra att underhålla. Förvaltningen undersöker möjligheten att flytta Mekens verksamhet till Ekbackens IP.

Ny belysning av motionsspåret på norr har gett området runt spåret ett lyft och många nya motionärer. I nästa steg finns ett starkt önskemål om belysning av spåret på söder som skulle ge ännu bättre förutsättningar för motion och folkhälsa.

Budget och plan

Fritids- och kulturnämndens ekonomiska ram år 2019 minskar totalt med 500 tkr jämfört med år 2018.

Indexuppräknig för externa intäkter och externa kostnader ökar ramen med 78 tkr.

Effektivisering med 1,5 procent av år 2018 års budget minskar ramen med 577 tkr.

År 2019 uppgår investeringsramen till 1 000 tkr.

I tabellerna nedan redovisas drift- och investeringsbudget för åren 2018 och 2019 samt ekonomisk plan för drift åren 2020 och 2021. För investeringar avser planen åren 2020-2023.

FRITIDS- OCH KULTURNÄMND	Ram 2018	Indexuppräknig netto	Effektivisering 1,5%	Ram 2019
Belopp i tkr				
Driftbudget	40 687	78	-577	40 187

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Belopp i tkr						
Driftbudget	40 687	40 187	40 187	40 187		
Investeringsbudget	2 671	1 000	700	500	2 000	300

Socialnämnd

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, lag om stöd och service för vissa funktionshindrade, alkohollagen, skuldsaneringslagen, lag om färdtjänst samt lag om riksfärdtjänst.

Utmaningar 2019-2021

Socialnämnden ser en utmaning i att möta behov av insatser inom äldreomsorgen utifrån befolkningsutvecklingen. Behovet av vård- och omsorgsplatser är ökande och idag står 32 personer i kö. Socialnämnden har tidigare erhållit riktade statsbidrag till förstärkt bemanning inom äldreomsorgen och under nästkommande år blir det troligtvis generella statsbidrag som utgår till kommunerna.

Antalet äldre med behov av hemtjänstinsatser ökar, liksom behovet av dubbel bemanning hos enskilda hemtjänsttagare.

Bibehållen kompetensförsörjning och att nämndens verksamheter är attraktiva arbetsplatser är viktigt och utmanande. Att locka ungdomar att vilja arbeta inom exempelvis vård och omsorg, men också kunna bibehålla förvärvad kompetens, är viktiga framtidsfrågor redan nu.

Ett hållbart mottagande och etablering, där arbete är nyckel till nyanländas etablering, är en förutsättning för en bra integration i det svenska samhället. Språkutvecklingen och riktade insatser i samverkan med arbetsförmedlingen och försäkringskassan är fortsatt nödvändiga för att minska risken för inträde till försörjningsstöd. Även om arbetslösheten har minskat, tack vare högkonjunktur, finns en utmaning i att möta utrikes föddas behov av hållbar etablering. Sedan år 2016 finns en ökning av antal hushåll med försörjningsstöd, där utrikes födda som går ur etableringen syns tydligt i statistiken.

Placeringskostnaderna inom individ- och familjeomsorgen är rekordhöga år 2018. Det är främst inom barn och familj, institutionsvård, som kostnaderna ökat kraftigt. Gruppen ensamkommande flyktingungdomar minskar men kostnadstäckningen från Migrationsverket har också minskat. Bostadsfrågan är en utmaning just utifrån att minska inläsningseffekt på stödboendet för ensamkommande ungdomar.

Digitalisering och införandet av välfärdsteknik är en framtidsfråga. Nämndens framtida investeringsbehov ligger främst inom digitalisering. Utvecklandet av bredband i kommunen är därför prioriterat.

Samverkan är högt prioriterat och främst inom KAK. Ett pågående arbete har redan gett effekter i reell samverkan, inom öppenvården men också inom äldreomsorgen. Lokalkostnader ses över och samtidigt ska nämnden möta de ökande kostnader som uppkommer när det nya vård- och omsorgsboendet står klart våren 2021. Även ett nytt gruppboende för flerfunktionshindrade kommer att innebära högre driftskostnader. Det finns hemtagningsvinster i att öppna eget boende för personer som idag är externt placerade. Fastigheten Tornet har varit ett alternativ för att se denna möjliga hemtagningsvinst.

En utmaning framöver är att söka balans mellan resurser och uppdrag. I och med att vård och omsorg och funktionshinderverksamheten överskrider budget ses små möjligheter att söka effektiviseringsmöjligheter där. Att arbeta smartare och kanalisera de resurser som finns ska vara möjligt och är redan under utveckling.

De faktiska effektiviseringsmöjligheterna finns inom flera verksamheter, främst inom individ- och familjeomsorgen.

Budget och plan

Socialnämndens ekonomiska ram har minskats med 3 498 tkr jämfört med 2018 års budget.

Indexuppräknig för externa intäkter och externa kostnader ökar ramen med 834 tkr.

Effektivisering med 1,5 procent av 2018 års ram innebär en ramreducering med 4 332 tkr år 2019.

Investeringsramen för år 2019 uppgår till 1 000 tkr. För år 2020 finns inventarier på 3 500 tkr för nytt vård- och omsorgsboende upptagna.

I tabellerna nedan redovisas drift- och investeringsbudget för åren 2018 och 2019 samt ekonomisk plan för drift åren 2020 och 2021. För investeringar avser planen åren 2020-2023.

SOCIALNÄMNDEN	Ram 2018	Indexuppräknig netto	Effektivisering 1,5%	Ram 2019
Belopp i tkr				
Driftbudget	303 258	834	-4 332	299 760

SOCIALNÄMNDEN	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Belopp i tkr						
Driftbudget	303 258	299 760	299 760	299 760		
Investeringsbudget	1 062	1 000	4 000	1 000	300	400

KOMMUNÄGDA FÖRETAG OCH ORGANISATIONER

Arboga kommuns samtliga åtaganden omfattar förutom kommunens egna verksamheter även hel- och delägda bolag och kommunalförbund.

Kommunens åtaganden i företag och organisationer

Tillsammans med landstinget Västmanland och länets kommuner bildades år 2000 den gemensamma nämnden för hjälpmedelsverksamheten. Nämndens syfte är bland annat att ansvara för hjälpmedelsverksamheten och för gemensamma frågor inom hälso- och sjukvården.

Under år 2010 bildade Arboga kommun tillsammans med Köpings och Kungsörs kommuner, försäkringskassan, arbetsförmedlingen samt dåvarande landstinget Västmanland ett finansiellt samordningsförbund i Västra Mälardalen. Syftet är att samverka inom rehabiliteringsområdet.

I slutet av år 2010 bildades en helägd fastighetskoncern med ett moderbolag, Rådhuset i Arboga AB. Bolaget äger två dotterbolag, Arbogabostäder AB samt Kommunfastigheter i Arboga AB.

Den första januari år 2011 bildades ett kommunalförbund för bygg-, miljö- och hälsoskyddsverksamhet tillsammans med Kungsörs kommun. Förbundet fick namnet Västra Mälardalens Myndighetsförbund (VMMF).

Sedan tidigare samarbetar Arboga kommun med Köpings och Kungsörs kommuner genom Västra Mälardalens Kommunalförbund med verksamhet inom räddningstjänst, lönehantering, IT, inköpsfrågor med mera. Under år 2012 blev Surahammars kommun medlem i förbundet.

Tillsammans med Byggnadsfirman Lund AB äger kommunen Sturestadens Fastighets AB. Sturestadens Fastighets AB äger dotterbolagen Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB, Norra Skogen i Arboga Fastighets AB samt Seniorbostäder i Arboga AB.

Arboga kommun har också ägarintressen i Mälarenergi Elnät AB med 10,2 procent och i VafabMiljö Kommunalförbund med 4,53 procent. Kommunen är medlem i Kommuninvest ekonomisk förening.

I början av år 2014 blev Arboga kommun delägare i företaget Fibra AB. Övriga delägare är Eskilstuna Energi och Miljö AB, Mälarenergi AB. Hallstahammars kommun samt

Strängnäs Energi AB. Syftet med bolaget är att det ska stå för drift, underhåll och utveckling av respektive aktieägares stadsnät.

Från och med år 2013 utökades, genom en ändring i kommunallagen (KomL), kommunstyrelsens ansvar för de kommunala bolagen. Kommunstyrelsen ska i årliga beslut för varje bolag pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Under år 2016 försåldes aktierna i Arboga Energi AB till Köpings kommun.

Under år 2017 förvärvades aktier i Inera AB. Inera arbetar med gemensamma digitala lösningar, bland annat inom vårdområdet.

Bolagspolicy

Under år 2016 beslutade kommunfullmäktige om en bolagspolicy för Arboga kommunkoncern. Utdrag ur bolagspolicyn redovisas nedan.

”Bolagspolicyn redovisar hur kommunallagens regler för ägarstyrning av bolagen ska tillämpas i Arboga kommun samt hur ägaren i övrigt vill ha kontroll över de kommunala bolagen.

Bolagspolicyn tydliggör kommunens ägarroll och hur ägarstyrningen av de helägda bolagen ska genomföras. Dessutom anges gemensamma principer inom områdena styrelse och VD, ekonomi, information och revision.

Bolagspolicyn ska i största möjliga utsträckning även omfatta de delägda bolagen. Kommunen och övriga delägare avgör tillsammans vilka regler i bolagspolicyn som är tillämpliga med hänsyn till storleken på kommunens ägande, verksamhetens art och övriga omständigheter.

De principer för ägarstyrning som anges i bolagspolicyn ska även så långt som det är möjligt tillämpas för den verksamhet som kommunen bedriver i andra former av juridiska personer som till exempel kommunalförbund.

Kommunfullmäktige utövar sin ägarstyrning över kommunens bolag med ett antal olika styrin-

strument. De viktigaste styrinstrumenten är bolagsordning, aktieägaravtal, ägardirektiv och gemensamma principer för bolagen.

Därutöver sker kommunfullmäktiges ägarstyrning genom att utse styrelse och lekmannarevisorer för

bolagen samt att utse stämooombud. Årligen träffar representanter från kommunstyrelsen, tillsammans med kommundirektör och ekonomichef, bolagen minst tre gånger per år för att förvissa sig om att verksamheten bedrivs i den riktning som lagstiftningen kräver.

Kommunägda bolag och organisationer i siffror år 2017 (tkr)

	Rörelsens/ verksamhetens intäkter	Resultat efter fin. poster	Årets resultat	Balans- omslutning	Eget kapital	Soliditet (%)	Årets investeringar
Rådhuset i Arboga AB (koncern)	116 808	23 676	20 245	586 908	22 586	3,8	28 010
Sturestadens Fastighets AB (koncern)	80 162	14 243	13 899	781 313	113 362	14,5	60 332
Västra Mälardalens Kommunalförbund	105 875	3 641	3 641	109 375	14 432	13,2	24 534
Västra Mälardalens Myndighetsförbund	14 375	943	943	6 374	3 943	62,0	0

Sturestadens Fastighets AB (koncern)

Sturestadens Fastighets AB bildades år 1992 och ägs till 50 procent av Arboga kommun och till 50 procent av Byggnadsfirman Lund AB. Bolaget äger och förvaltar fastigheter inom Arboga kommun för kommunikationsändamål och företagsetableringar samt idkar därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska aktivt medverka till utvecklingen av Arboga kommun som attraktiv och efterfrågad etableringsort genom att vara ett strategiskt verktyg inom fastighetsområdet.

Sturestadens Fastighets AB har tre helägda dotterbolag, Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB, Norra Skogen i Arboga Fastighets AB samt Seniorbostäder i Arboga AB.

Under år 2019 kommer flera projekt att bli aktuella såsom Gropgården, Ljungdahlsbacken, etapp 2, samt utbyggnad Arkivcentrum.

I konsortialavtalet, som upprättades under januari 2016 mellan ägarna, framgår att 30 procent av årets resultat i koncernen ska utdelas till aktieägarna om inte ägarna kommer överens om annat vid årsstämman.

Sturestadens Fastighets AB (koncern) prognosticerar ett resultat före skatt uppgående till 13,3 mkr för år 2018, vilket är i nivå med budget. År 2017 uppgick koncernens resultat till 13,9 mkr.

Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB

Bolaget startades under år 2007. Bolaget ska äga och förvalta lagerfastigheter inom Arboga kommun, bedriva uthyrning av entreprenadmaskiner och lagerutrustning samt inventarier såsom kontorsutrustning och datorer samt idka därmed förenlig verksamhet. Bolaget äger lagerfastigheten Harren 3 som är uthyrd till Fortifikationsverket.

Bolaget redovisade ett resultat på 8,6 mkr år 2017.

Norra skogen i Arboga Fastighets AB

Bolaget Norra skogen i Arboga Fastighets AB startade år 2011. Bolaget ska äga och förvalta fastigheter och därmed förenlig verksamhet. Bolaget har tillgång till fastigheten Norra Skogen 1:149 med tomträtt.

Resultatet år 2017 uppgick till 0,2 mkr.

Seniorbostäder i Arboga AB (SEBO)

Sturestadens Fastighets AB förvärvade 2013-12-31 Seniorbostäder i Arboga AB från Arboga kommun och Byggnadsfirman Lund AB. Bolaget äger fastigheten Giktringen 7 i Arboga kommun. Marken upplåts med tomträtt av Arboga kommun. Fastigheten, som kallas Örtagården, har 24 lägenheter.

Bolaget redovisade ett resultat på 2,0 mkr år 2017.

Rådhuset i Arboga AB (koncern)

Rådhuset i Arboga AB bildades under hösten 2010. I samband med det bildades även de två dotterbolagen, Arbogabostäder AB och Kommunfastigheter i Arboga AB. Rådhuset i Arboga AB ägs till 100 procent av Arboga kommun. Rådhuset i Arboga AB äger samtliga aktier i dotterbolagen.

Koncernens fastighetsbestånd förvärvades från Arboga kommun under år 2010 och består av bostäder, kommersiella lokaler samt kommunala verksamhetsfastigheter. Den totala ytan på fastighetsbeståndet uppgår till cirka 140 000 kvadratmeter. Förvärvet av Tornet 1 år 2015 innebar en utökning med 23 000 kvadratmeter.

Rådhuset i Arboga AB inklusive dotterföretagen har totalt 14 anställda med en sammanlagd årlig omsättning på cirka 117 mkr (år 2017).

Koncernens resultat uppgick för år 2017 till 20,2 mkr på grund av realisationsvinst vid försäljning av fastigheter. Prognosen för år 2018 uppgår till 8,6 mkr.

Ekonomiska mål

Ägardirektiven innebär att koncernen ska samråda med kommunstyrelsen innan beslut tas om större investeringar samt om upptagande av lån för att minska risken i Arboga kommuns finansiella verksamhet. Koncernbidrag mellan dotterbolagen bör i möjligaste mån undvikas.

Arbogabostäder AB

Bolaget är ett allmännyttigt bostadsföretag som ska förvärva, äga, bebygga och förvalta fastigheter och byggnader, i huvudsak bostäder, i Arboga kommun.

I samband med bildandet förvärvade bolaget, från Arboga kommun, ett fastighetsbestånd bestående av bostäder och en mindre del kommersiella fastigheter.

Bolagets fastighetsbestånd består av 246 lägenheter, 36 lokaler, 90 garage och 72 bilplatser. Vid årsskiftet 2017/2018 fanns endast en outhyrd lägenhet och två lägenheter under upprustning.

Finansiella mål

Arbogabostäder AB ska lämna kommunen marknadsmässig avkastning på insatt kapital i nivå med jämförbara bostadsbolag i närregionen.

Ekonomi

Bolaget redovisade ett resultat på 17,6 mkr år 2017. Av resultatet avsåg 16,7 mkr realisationsvinst vid försäljning av fastigheter.

Prognosen för år 2018 är 2,0 mkr.

Kommunfastigheter i Arboga AB

Bolagets verksamhet är att inom Arboga kommun förvärva, äga, hyra, bebygga och förvalta fastigheter och byggnader som huvudsakligen används för kommunens verksamheter.

I samband med bildandet förvärvade bolaget ett fastighetsbestånd bestående av merparten av Arboga kommuns verksamhetsfastigheter. Arboga kommuns förvaltningar är bolagets hyresgäster.

Behovet av underhållsåtgärder har utretts för samtliga fastigheter och en plan har upprättats. Under år 2018 har två nya projekt, förskola samt vård- och omsorgsboende, startats.

Finansiella mål

Bolaget ska på kort och lång sikt sträva efter en balanserad ekonomisk utveckling med utgångspunkt från koncernens uppdrag, investeringsbehov och ekonomiska risker. Den ekonomiska utvecklingen ska även ge en god ekonomisk bas för den framtida utvecklingen av verksamheten.

Ekonomi

Bolaget redovisade ett resultat på 2,0 mkr för år 2017. Prognosen för år 2018 är 6,6 mkr.

Västra Mälardalens Kommunalförbund

Västra Mälardalens Kommunalförbund är ett gemensamt kommunalförbund för Köpings, Arboga och Kungsörs kommuner. Under år 2012 har förbundet utökats med Surahammars kommun.

Förbundet startade sin verksamhet år 2004 med räddningstjänsten i Köping, Arboga och Kungsör. Från och med år 2006 ingår även lönekontor, telefoni, inköpsverksamhet samt krisberedskap. Under år 2008 övertogs renhållningsansvaret samt ansvaret för sotningsfrågorna av kommunalförbundet. Från år 2011 handläggs bostadsanpassning samt parkeringstillstånd för personer med rörelsehinder av förbundet och under år 2015 övertog förbundet skanningen av kommunernas leverantörsfakturor.

Arboga kommuns bidrag till förbundet är cirka 27 procent. Prestationsrelaterade tjänster, som telefoni och IT, ersätts utifrån utnyttjande.

Under år 2017 upphandlades ett gemensamt ekonomisystem som implementerades och togs i bruk från januari 2018.

Resultatet för år 2017 uppgick till minus 3,6 mkr. Prognosen för år 2018 uppgår till minus 1,2 mkr. Det är främst räddningstjänsten som prognosticerar ett underskott jämfört med budget.

Västra Mälardalens Myndighetsförbund

Den 1 januari 2011 bildades Västra Mälardalens Myndighetsförbund (VMMF) av Arboga och Kungsörs kommuner. Förbundets uppgifter är att fullgöra kommunernas uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt byggnadsväsendet. Förbundet ansvarar också för kommunernas klimat- och energirådgivning samt folkölstillsyn.

Arboga kommuns andel av kommunernas bidrag är 60 procent. Förbundet är placerat i Arboga med lokalkontor i Kungsör.

Arbetet med enskilda avlopp, som påbörjades år 2010, är snart slutfört. Målet är att samtliga bristfälliga avlopp ska vara åtgärdade senast år 2023.

Det är fortsatt tryck på byggandet vilket innebär att prognosen för bygglovintäkter år 2019 är i nivå med de senaste åren. Det är mera osäkert hur intäkterna kommer att utvecklas åren framöver.

Resultatet för år 2017 uppgick till 0,9 mkr. För år 2018 prognostiseras ett överskott på 0,8 mkr.

EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING					
Belopp i tkr	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
Antal invånare	13 934	13 892	14 050	14 050	14 050
	2017	2018	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter	-221 505	-182 192	-167 867	-169 741	-171 667
Verksamhetens kostnader	1 013 822	959 706	971 560	993 216	1 012 428
Jämförelsestörande post	-39 252	0	0	0	0
Avskrivningar	22 394	24 478	21 843	22 442	22 093
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	775 459	801 992	825 536	845 917	862 854
Skatteintäkter	-607 850	-629 516	-643 394	-664 626	-690 547
Generella statsbidrag och utjämning	-179 250	-176 893	-189 082	-187 515	-180 162
Finansiella intäkter	-21 811	-20 282	-18 595	-21 665	-24 010
Finansiella kostnader	5 384	16 635	17 115	17 099	22 233
Jämförelsestörande post	9 356	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	-18 712	-8 064	-8 420	-10 790	-9 632

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys					
	Utfall	Prognos 2	Budget	Plan	Plan
Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020	2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	18 712	3 398	8 420	10 790	9 632
Justering för ej likviditetspåverkande poster	20 889	16 598	20 437	22 053	16 706
MEDEL FRÅN VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL	39 601	19 996	28 857	32 843	26 338
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	32 585	8 352	0	0	0
Ökning/minskning förråd och varulager	730	262	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-24 813	-38 581	0	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	48 103	-9 971	28 857	32 843	26 338
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investeringsbidrag	893	-	0	0	0
Investeringar materiella anläggningstillgångar	-84 111	-21 532	-108 292	-79 900	-68 750
Försäljning materiella anläggningstillgångar	951	22	0	0	0
Investeringar finansiella anläggningstillgångar, infrastruktur	-43	-	0	0	0
Försäljning finansiella anläggningstillgångar	0	-	0	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-82 310	-21 510	-108 292	-79 900	-68 750
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	30 000	-	32 150	45 900	41 750
Amortering av skuld	-13 292	-	-14 000	-14 000	-14 000
Förändring långfristig skuld	20 666	-5 718	0	0	0
Amortering av långfristiga fordringar	30 000	-	0	0	0
Förändring långfristiga fordringar	-18 400	9 205	0	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	48 974	3 487	18 150	31 900	27 750
UTBETALNING AV BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR	-4 090	0	0	0	0
ÅRETS KASSAFLÖDE	10 677	-27 994	-61 285	-15 157	-14 662
Likvida medel vid årets början	127 709	138 386	110 392	49 107	33 950
Likvida medel vid periodens slut	138 386	110 392	49 107	33 950	19 288
FÖRÄNDRING LIKVIDA MEDEL	10 677	-27 994	-61 285	-15 157	-14 662

Balansräkning

Balansräkning					
Belopp i tkr	Utfall 2017	31 aug 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	505 470	512 849	599 298	656 756	703 413
Finansiella anläggningstillgångar	676 077	676 077	676 077	676 077	676 077
Summa anläggningstillgångar	1 181 547	1 188 926	1 275 375	1 332 833	1 379 490
Bidrag till statlig infrastruktur	14 522	14 092	13 462	12 832	12 202
Omsättningstillgångar					
Förråd	2 447	2 185	2 185	2 185	2 185
Fordringar	54 591	46 239	46 239	46 239	46 239
Kassa och bank	138 386	110 392	49 107	33 950	19 288
Summa omsättningstillgångar	195 424	158 816	97 531	82 374	67 712
SUMMA TILLGÅNGAR	1 391 493	1 361 834	1 386 368	1 428 039	1 459 404
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital	328 654	332 053	340 473	351 263	360 895
- varav årets resultat	18 712	3 398	8 420	10 790	9 632
Avsättningar					
Avsättning pensioner	386 005	387 543	385 067	383 608	377 151
Avsättning deponi	7 110	7 203	7 643	8 083	8 523
Summa avsättningar	393 115	394 746	392 710	391 691	385 674
Skulder					
Långfristiga skulder	432 820	436 712	454 862	486 762	514 512
Kortfristiga skulder	236 904	198 323	198 323	198 323	198 323
Summa skulder	669 724	635 035	653 185	685 085	712 835
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 391 493	1 361 834	1 386 368	1 428 039	1 459 404
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Ansvarsförbindelser	59 236	52 342	59 236	59 236	59 236
Pensionsförpliktelser	0	0	0	0	0
Övriga ansvarsförbindelser	59 236	52 342	56 342	60 342	64 342
Soliditet exkl. pensionsförpliktelser intjänade t o m 1997	46,2%		46,6%	45,5%	45,0%
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser	23,6%		24,6%	24,6%	24,7%

ORDLISTA OCH FÖRKLARINGAR

Aktualiseringsgrad

Visar hur stor andel av de anställdas pensionsgrundande anställningsuppgifter som är uppdaterade.

Anläggningstillgång

Fast och lös egendom som är avsedd att innehas stadigvarande.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar på grund av ålder och utnyttjande.

Balanskrav

Lagkrav att intäkterna varje år ska överstiga kostnaderna.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid årets slut. Tillgångarna visar hur kommunen använt sitt kapital (anläggnings- och omsättningstillgångar) och skulderna visar hur kapitalet har anskaffats (lång- och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Eget kapital

Det egna kapitalet består av ingående eget kapital, årets resultat samt effekter av eventuella ändrade redovisningsprinciper.

ESV

Ekonomistyrningsverket.

Kortfristiga fordringar/skulder

Fordringar/skulder som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Likviditet

Visar betalningsberedskapen på kort sikt.

Långfristiga fordringar/skulder

Fordringar/skulder som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Målvärde

Anger den lägstanivå som resultatet på mätningen ska nå upp till för kommunfullmäktiges övergripande mått.

Intäkter och kostnader klassificeras som extraordinära om följande tre kriterier samtidigt är uppfyllda: Händelsen saknar ett tydligt samband med ordinarie verksamhet, händelsen är av engångskaraktär och posten uppgår till ett väsentligt belopp.

Finansiella intäkter och kostnader

Poster som inte är direkt hänförliga till verksamheten som exempelvis räntor och borgensavgifter.

Finansnetto

Skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader.

Internränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital som utnyttjas till exempel för investeringar inom en viss verksamhet.

Jämförelsestörande post

Intäkter och kostnader som är resultat av händelser som inte är extraordinära men viktiga att uppmärksamma vid jämförelser.

Kapitalkostnader

Benämning för avskrivningar och intern ränta.

Kassaflödesanalys

Visar hur investeringar och amorteringar har finansierats under året. Utmynnar i förändring av likvida medel.

Nettoinvesteringar

Investeringsutgifter reducerat med investeringsbidrag.

Omsättningstillgångar

Lös egendom som inte är avsedd att stadigvarande innehas.

Resultaträkning

Översiktlig sammanställning av externa intäkter och kostnader som utmynnar i årets resultat (förändring av eget kapital).

Räntenetto

Skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Sammanställd redovisning

Ger en ekonomisk helhetsbild av kommunen och de olika juridiska personer (bolag/kommunalförbund) i vilka kommunen har ett betydande inflytande (röstetal 20 procent).

Skattekraft

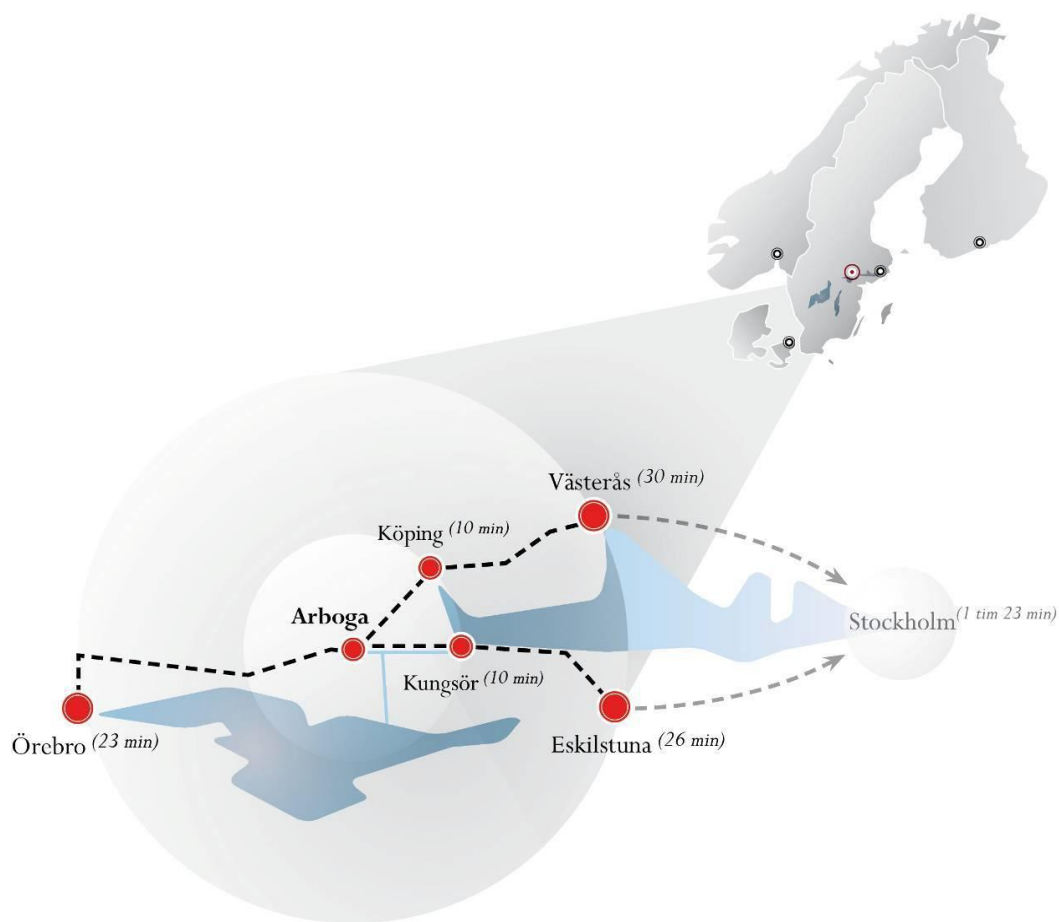
Kommunalt skatteunderlag utgörs av beskattningsbar förvärvsinkomst för fysiska personer. Skattekraften beräknas som skatteunderlag i kronor per invånare vid taxeringsårets ingång.

Skattesats

Den andel av varje hundralapp som kommuninvånarna betalar i kommunalskatt.

Soliditet

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna, det vill säga graden av egenfinansiering av tillgångarna. Visar betalningsberedskapen på lång sikt.

*Bara en halotimme från Örebro, Västerås och Eskilstuna ligger Arboga.
En inspirerande plats som präglas av vacker miljö, kreativitet och engagemang.
I Arboga finns ett stort utbud av fritids- och kulturaktiviteter, en inspirerande
boendemiljö och både tid och utrymme att förverkliga idéer.
Så ge plats för inspiration. Välkommen till Arboga.*

*Läs mer om Arbogas vision och varumärke – Arboga plats för inspiration på
www.arboga.se*

ARBOGA
PLATS FÖR INSPIRATION